NIEZBĘDNIK DLA DŁUŻNIKA

Wszystko co powinniśmy wiedzieć
o alimentach i zadłużeniu alimentacyjnym

Opracowanie - Paulina Kamińska
Konsultacje prawne - Marek Gruchalski

Publikacja bezpłatna

Broszura powstała w ramach realizowanej
przez Centrum Integracji Społecznej w Ustce innowacji pn. "Dług to nie wróg".

Projekt „Małe Wielkie Zmiany – sieć rozwoju innowacji społecznych” jest realizowany przez Stowarzyszenie Na Rzecz Spółdzielni Socjalnych w partnerstwie z PwC Polska Sp. z o.o. w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój, współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Społecznego.

Spis treści

Co to są alimenty? 4
Kto jest zobowiązany do płacenia alimentów wobec dziecka? 4
Do kiedy płaci się alimenty? 4
Ile mogą wynosić alimenty? 4
Jakie są sposoby wykonania obowiązku alimentacyjnego względem dziecka? 5
Alimenty bez sądu? Co to jest przedsądowe porozumienie w sprawie alimentów dla dziecka? 5
Wzór przedsądowego porozumienia w sprawie alimentów dla dziecka 6
Gdzie złożyć pozew o alimenty? 7
Co powinien zawierać pozew o alimenty? 7
Wzór pozwu o alimenty 9
Czy w przypadku sprawy rozwodowej lub sprawy o separację też składamy pozew o alimenty? 10
Czy alimenty można otrzymywać już w ciąży? 10
Co zrobić, gdy otrzymało się pozew o alimenty? 11
Jak napisać odpowiedź na pozew o alimenty? 11
Wzór odpowiedzi na pozew o alimenty 12
Jak dłużnik może bronić się przed nadmierną kwotą alimentów? 13
Kiedy dłużnik może złożyć wniosek o obniżenie alimentów? 14
Wzór pozwu o obniżenie alimentów 15
Co zrobić, jeśli osoba zobowiązana nie płaci alimentów? 16
Jak złożyć wniosek o wszczęcie egzekucji przez komornika? 16
Wzór wniosku o wszczęcie egzekucji przez komornika 17
Co to jest tytuł wykonawczy? 19
Co zrobić, gdy dłużnik odbywa karę pozbawienia wolności? 19
Jak i gdzie złożyć wniosek w przypadku, gdy dłużnik mieszka lub jest zatrudniony poza granicami kraju? 20
Kiedy dłużnik może wnioskować o uchylenie alimentów? 22
Co to jest Wykaz majątku? 23
Jakie są sposoby egzekucji, czyli co może zająć komornik? 23
Na czym polega egzekucja z ruchomości? 24
Na czym polega egzekucja z wynagrodzenia za pracę? 25
Na czym polega egzekucja z rachunków bankowych? 27
Czy można zająć rentę lub emeryturę? 27
Czego komornik nie może zająć? 27
Jakie środki przymusu może zastosować komornik? 29
Ile wynoszą opłaty egzekucyjne i kto je płaci? 30
Czy dłużnik ma możliwość się bronić? 32
Co zrobić, gdy egzekucja komornicza nie jest skuteczna? 33
Co to jest bezskuteczna egzekucja? 33
Jakie są warunki nabywania prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego? 34

Jak i gdzie złożyć wniosek o ustalenie prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego? 34
Gdzie, kiedy i jak złożyć wniosek o podjęcie działań wobec dłużnika alimentacyjnego? 36
Jakie działania są podejmowane wobec dłużników alimentacyjnych? 37
Na co przeznaczane są kwoty uzyskane od dłużnika alimentacyjnego? 38
Czy za niepłacenie alimentów można pozwać najbliższych dłużnika (rodziców, rodzeństwo)? 39
Jak i kiedy można wpisać dłużnika do rejestru biura informacji gospodarczej? 39
Co to jest „skarga pauliańska”? 40
Czy można złożyć wniosek o ściganie dłużnika alimentacyjnego? 40
Jak zacząć spłacać zadłużenie alimentacyjne ? 41
Czy z komornikiem „można się dogadać”? 41
Czy należności dłużnika z tytułu wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego można umorzyć, rozłożyć na raty? 42
Co zrobić, gdy ZUS wypłacał świadczenia alimentacyjne i istnieje zadłużenie z tego tytułu? 42
Czy egzekucja z wynagrodzenia za pracę może być prowadzona w niższej wysokości niż 60%? 43
Wzór wniosku wierzyciela 44
Wzór wniosku dłużnika alimentacyjnego 45
Gdzie można otrzymać wsparcie? 46
Słowniczek 47

Co to są alimenty?

To dostarczanie środków utrzymania, a w miarę potrzeby także środków wychowania. To świadczenie okresowe, wypłacane sukcesywnie w określonych odstępach czasu lub ratalnie.
Obowiązek alimentacyjny występuje względem dziecka, które nie jest jeszcze w stanie utrzymać się samodzielnie, chyba że dochody z majątku dziecka wystarczają na pokrycie kosztów jego utrzymania i wychowania.

Kto jest zobowiązany do płacenia alimentów wobec dziecka?

Obowiązek alimentacyjny obciąża krewnych w linii prostej oraz rodzeństwo, tzn. w kolejności:
1. rodziców;
2. dziadków i rodzeństwo - dopiero wtedy, gdy obowiązek nie będzie mógł zostać zrealizowany przez rodziców.

Do kiedy płaci się alimenty?

Alimenty płaci się do chwili, gdy dziecko się usamodzielni, np. do końca nauki. Obowiązek alimentacyjny występuje nawet wtedy, gdy dziecko jest już pełnoletnie, ale nie jest jeszcze w stanie samodzielnie się utrzymać. Przepisy nie precyzują granicy np. wiekowej. Wszystko zależy od konkretnego przypadku.

Nie jest prawdą, że obowiązek alimentacyjny obowiązuje do 18 r.ż.

Ile mogą wynosić alimenty?

Wysokość alimentów zależy od 2 aspektów:
1. usprawiedliwionych potrzeb dziecka;
2. możliwości zarobkowych i majątkowych osoby zobowiązanej do płacenia alimentów.
Usprawiedliwione potrzeby dziecka to takie, których zaspokojenie pozwala dziecku żyć w warunkach odpowiadających jego wiekowi, stanowi zdrowia i wykształceniu. Nie chodzi jednak wyłącznie o zabezpieczenie minimum egzystencji, ale także o rozwój umiejętności, zainteresowań itp. Potrzeby te są różne w zależności od m.in. wieku czy uzdolnień dziecka.
Możliwości zarobkowe i majątkowe to:
1. wysokość osiąganych przez zobowiązanego dochodów - wynagrodzenie za pracę, ale również inne uzupełniające świadczenia, np. premie, nagrody jubileuszowe, dodatki etc.;
2. wysokość dochodów osiąganych z majątku, który posiada - zyski z majątku, np. dochody z najmu czy dzierżawy.

Jeśli osoba zobowiązana do alimentów nie posiada dochodów, to brane pod uwagę są tzw. niewykorzystane możliwości, czyli zdolność do osiągnięcia dochodów i zarobków, jakie osoba ta mogłaby uzyskać przy pełnym wykorzystaniu swoich możliwości fizycznych i umysłowych. Oceniając je bierze się pod uwagę takie aspekty, jak: wiek, stan zdrowia, wykształcenie, ukończenie specjalistycznych kursów etc.

Rodzice powinni zapewnić dziecku utrzymanie na takiej stopie życiowej, na jakiej sami żyją.

Jakie są sposoby wykonania obowiązku alimentacyjnego względem dziecka?

Wykonanie obowiązku alimentacyjnego względem dziecka, które nie jest jeszcze w stanie utrzymać się samodzielnie może polegać:

1. na osobistych staraniach jednego z rodziców o utrzymanie lub o wychowanie dziecka (w całości lub w części);
2. na pokrywaniu kosztów utrzymania lub wychowania dziecka przez drugiego z rodziców (w całości lub w części).

Alimenty bez sądu? Co to jest przedsądowe porozumienie w sprawie alimentów dla dziecka?

Kwestie związane z alimentami mogą być uregulowane w przedsądowym porozumieniu zawartym przez rodziców. Zawiera się je przed wniesieniem pozwu do sądu. Powinno być zawarte w formie pisemnej. Stronami umowy alimentacyjnej są: uprawniony do otrzymywania alimentów i zobowiązany do ich dostarczania. W przypadku nieletniego dziecka stronami będą rodzice. Przedmiotem porozumienia jest obowiązek alimentacyjny. Strony określają treść przysługujących im praw i obowiązków, wynikających z tegoż stosunku. Powinny być one dokładnie wyartykułowane tak, aby nie budziły wątpliwości i niejasności.

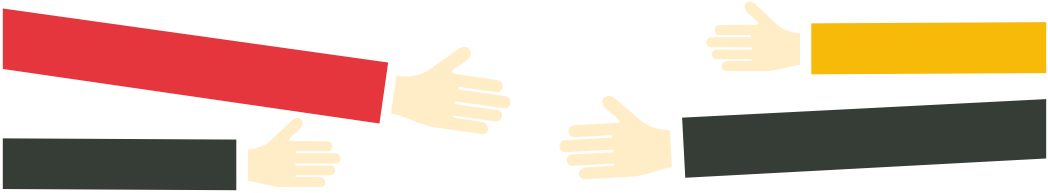

PRZEDSĄDOWE POROZUMIENIE W SPRAWIE ALIMENTÓW DLA DZIECKA

W dniu _____ roku w _____ zostało zawarte porozumienie pomiędzy:

1. Panią/Panem _____, zam. _____, PESEL _____, zwaną/ym dalej uprawnioną/ym

a

2. Panem/Panią _____, zam. _____, PESEL _____, zwanego dalej zobowiązanym/ą

Zwanych dalej łącznie: rodzicami

§ 1
Przedmiot porozumienia

Przedmiotem porozumienia jest uregulowanie wysokości alimentów na rzecz małoletniego dziecka stron,

tj. _____urodzonym/ą _____
(imię i nazwisko dziecka) (data urodzenia dziecka)

§ 2
Zaspokajanie potrzeb dziecka (alimenty)

Strony zgodnie ustalają, że zobowiązany/a będzie płacił/a alimenty na rzecz małoletniego dziecka, w wysokości: _____zł (słownie: _____ złotych) do rąk uprawnionej/ego, przelewem na konto uprawnionej/ego o numerze _____, do ___ dnia każdego miesiąca wraz z ustawowymi odsetkami w razie opóźnienia w zapłacie którejkolwiek z rat.

§ 3
Postanowienia końcowe

1. Rodzice zobowiązują się do rozwiązywania problemów wynikających z przyjętych w niniejszym porozumieniu ustaleń na drodze dyskusji, a jeśli nie przyniesie to rezultatu - na drodze mediacji prowadzonej przez bezstronną osobę, a jeśli nie przyniesie to rezultatu - na drodze sądowej.
2. Wszelkie zmiany niniejszego porozumienia wymagają formy pisemnej.
3. Porozumienie zostało sporządzone w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach - po jednym dla każdego z rodziców.

_____ _____
(podpis strony) (podpis strony)

Gdzie złożyć pozew o alimenty?

Pismo to wnosimy do sądu rejonowego. Osoba składająca pozew – powód decyduje gdzie składa pozew. Może złożyć pozew do sądu:
1. w którego okręgu ma miejsce zamieszkania pozwany;
2. według miejsca zamieszkania osoby uprawnionej (dziecka).

Co powinien zawierać pozew o alimenty?

1. Określenie sądu.
Należy wskazać właściwy sąd. Wystarczające jest podanie Sądu Rejonowego, jego siedziby (czyli miasta, w którym się znajduje) oraz wydziału, w którym sprawa będzie rozpatrywana.

2. Wskazanie powoda.
Należy wskazać osobę powoda, czyli tę która wnosi o zasądzenie alimentów. Osobą uprawnioną do wystąpienia z powództwem o alimenty dla dziecka będzie zawsze ono samo i na jego rzecz należy je zasądzać. Natomiast reprezentować je będzie jego przedstawiciel ustawowy (jedno z rodziców, opiekun). W związku z tym ta osoba powinna być wymieniona jako działająca w imieniu dziecka. Poza imieniem i nazwiskiem należy wskazać adres zamieszkania i PESEL powoda.

! Powodem zawsze jest dziecko, nawet jeśli jest niepełnoletnie.

3. Wskazanie pozwanego.
Należy wskazać pozwanego, czyli osobę, od której domaga się alimentów. Należy podać jego imię i nazwisko oraz adres zamieszkania.

4. Wartość przedmiotu sporu.
Należy wskazać wartość przedmiotu sporu, czyli kwotę, którą ma być zasądzona dla dziecka. Oblicza się ją, podając wartość żądanych alimentów przemnożoną przez 12 miesięcy, np. 400 zł x 12 = 4 800 zł.

5. Wniosek / wnioski.
Należy wskazać o co wnosi powód, tzn. należy wskazać, że wnosi się, aby sąd zasądził alimenty. Należy podać konkretną kwotę alimentów, a także terminy płatności (np. do 5-go każdego miesiąca), dzień, od którego alimenty mają być płacone co miesiąc. Pozostałe wnioski mogą zostać zamieszczone według uznania. W pozwie można zawrzeć wniosek o zasądzenie od pozwanego kosztów procesu, o ustawowe odsetki w razie opóźnienia płatności lub wnioski o wezwanie konkretnych świadków.
Dodatkowo można też złożyć wniosek o zabezpieczenie powództwa. Wtedy sąd, nie czekając na wynik sprawy, może wydać postanowienie przyznające alimenty

(lub ich część), które można egzekwować za pośrednictwem komornika. Taki wniosek może brzmieć: *„[...] o zabezpieczenie powództwa poprzez zasądzenie od pozwanego/ej na rzecz małoletniego/ej powoda/powódki kwoty po ..... zł miesięcznie tytułem alimentów płatnych do ...-go każdego miesiąca z góry do rąk matki/ojca, jako przedstawiciela/ki ustawowej, z ustawowymi odsetkami na wypadek zwłoki w płatności każdej raty na czas trwania spraw”.*
Istnieje również możliwość wnioskowania o rozpoznanie sprawy także pod nieobecność powoda/powódki. Taki wniosek nie powoduje, że sąd nie wzywał na rozprawę dziecka - za dziecko w sądzie występuje przecież jego przedstawiciel ustawowy. Daje to możliwość uchronienia się przed skutkiem przepisu, zgodnie z którym, sąd może zawiesić postępowanie jeśli powód nie stawi się na rozprawie. Taki wniosek może brzmieć: *„[...]o rozpoznanie sprawy także pod nieobecność powoda/powódki”.*

6. Uzasadnienie.
Należy wskazać, dlaczego składa się pozew. Powinny się tu znaleźć informacje o stanie majątkowym i zarobkowym pozwanego rodzica, czy łoży na utrzymanie dziecka i w jakiej kwocie. Należy jednak także wskazać stan majątkowy i zarobkowy rodzica, który wnosi pozew, przedstawić koszty związane z utrzymaniem dziecka, a także informację, czy ów rodzic jest w stanie ponosić te koszty samodzielnie.
Każda z okoliczności musi być poparta konkretnym dowodem, np. zeznaniami świadków, dokumentami, np. zaświadczeniami o zarobkach, wyciągami z rachunków, fakturami, paragonami.

7. Załączniki.
W pozwie należy przedstawić spis załączników, czyli wszystkich dokumentów, na jakie powołujemy się w pozwie. W egzemplarzu pozwu kierowanym dla sądu złóż oryginały dokumentów (aktów, umów, zaświadczeń, oświadczeń, faktur, rachunków itd.). Do pozwu koniecznie też trzeba dołączyć jego odpis dla strony pozwanej oraz kserokopie załączników.

Pamiętaj o egzemplarzu dla siebie.
Przygotuj więc minimum 3 egzemplarze – 1 dla sądu i po 1 dla stron.

8. Podpis.
Pozew należy podpisać. Podpis musi być własnoręczny.

Pełnoletnie dziecko podpisuje pozew samodzielnie.
W imieniu niepełnoletniego dziecka podpisuje się rodzic/opiekun prawny.

9. Opłaty.
Strona dochodząca roszczeń alimentacyjnych jest zwolniona od kosztów sądowych.

Wzór pozwu o alimenty

_____, dnia _____
(miejscowość) (data)

Sąd Rejonowy w _____

___ Wydział Rodzinny i Nieletnich

ul. _____

__ – ___ _____

Powód: małoletni _____ PESEL _____
(imię, nazwisko)

w imieniu którego występuje matka/ojciec _____ PESEL _____
(imię, nazwisko)

Zamieszkujący wspólnie _____
(adres zamieszkania)

Pozwany: _____, zam. _____
(imię, nazwisko) (adres zamieszkania)

Wartość przedmiotu sporu: _____zł (słownie _____)

POZEW O ALIMENTY

W imieniu małoletniego/ej powoda/ki wnoszę o:

1. Zasądzenie od pozwanego/ej na rzecz małoletniego/ej, tytułem alimentów, kwoty po _____ zł miesięcznie, za okres od dnia _____, płatnych do __-go dnia każdego sobie miesiąca z góry do rąk matki/ojca małoletniego/ej, wraz z odsetkami ustawowymi w razie zwłoki w płatności;
2. Wydanie wyroku zaocznego w przypadku nie stawienia się pozwanego/ej na termin rozprawy,
3. Zasądzenie od pozwanego/ej kosztów procesu.

Uzasadnienie

_____

_____

_____

_____
(czytelny podpis osoby składającej pozew)

Załączniki:

1. Oryginał odpisu skróconego aktu urodzenia dziecka - w przypadku gdy rodzice są małżeństwem,
   lub
   Oryginał odpisu zupełnego aktu urodzenia dziecka - w przypadku gdy rodzice nie są małżeństwem.
2. Wykaz kosztów utrzymania dziecka.
3. Zaświadczenie o wysokości dochodów matki/ojca (osoby składającej pozew).
4. Odpis pozwu.

Czy w przypadku sprawy rozwodowej lub sprawy o separację też składamy pozew o alimenty?

Zgodnie z kodeksem rodzinnym i opiekuńczym już w wyroku orzekającym rozwód sąd orzeka o władzy rodzicielskiej nad wspólnym małoletnim dzieckiem, oraz w jakiej wysokości każdy z rodziców jest obowiązany do ponoszenia kosztów utrzymania i wychowania dziecka.
Również jeżeli małżonkowie porozumieli się co do wysokości świadczeń ponoszonych na rzecz utrzymania dziecka i sposobu ich uiszczania, sąd w wyroku musi zawrzeć regulację w tej kwestii.

Przy sprawie rozwodowej równocześnie ustalana jest kwestia alimentów, nie trzeba składać osobnego pozwu.

Czy alimenty można otrzymywać już w ciąży?

Jeżeli zostało ustalone ojcostwo mężczyzny nie będącego mężem matki, ojciec dziecka jest zobowiązany przyczyniać się do pokrycia wydatków związanych z ciążą i porodem oraz kosztów trzymiesięcznego utrzymania matki w okresie połogu. Rozmiar takich wydatków musi odpowiadać okolicznościom. Najważniejsze znaczenie ma tu sytuacja zawodowa matki dziecka - w sytuacji, gdy nie pracuje, możliwe jest, że ojciec dziecka będzie musiał pokrywać koszty jej utrzymania w całości.
Matka dziecka może zażądać udziału ojca w kosztach swojego utrzymania przez czas dłuższy niż trzy miesiące tylko z ważnych powodów. Do powodów takich należy zarówno choroba matki dziecka, jak również choroba dziecka, z czym wiąże się konieczność jego stałej opieki ze strony matki.
Jeżeli wskutek ciąży lub porodu matka poniosła inne konieczne wydatki (np. ubranka, środki do kąpieli i higieny) albo szczególne straty majątkowe (koszty niezbędnych leków dla matki), może żądać, aby ojciec pokrył odpowiednią część tych wydatków lub strat.
Powyższe roszczenia przysługują matce także w wypadku, gdy dziecko urodziło się nieżywe.
Jeżeli nie zostało ustalone ojcostwo mężczyzny nie będącego mężem matki, zarówno dziecko, jak i matka, mogą dochodzić roszczeń majątkowych związanych z ojcostwem tylko jednocześnie z dochodzeniem ustalenia ojcostwa. Nie dotyczy to roszczeń matki, gdy dziecko urodziło się nieżywe.

Co zrobić, gdy otrzymało się pozew o alimenty?

Po otrzymaniu pisma z sądu z odpisem pozwu o alimenty należy:
1. dokładnie przeczytać zarówno pismo, jak i pozew;
2. przygotować odpowiedź na pozew;
3. złożyć odpowiedź w określonym terminie.

Jeżeli sąd nie wezwie do złożenia odpowiedzi, to złożenie takiego pisma nie jest konieczne. Warto je jednak złożyć. Dzięki temu sąd będzie wiedział, jakie jest stanowisko pozwanego, można przedstawić sądowi dowody popierające to stanowisko.

Możesz oczywiście skorzystać z pomocy fachowca – adwokata lub radcy prawnego.

Jak napisać odpowiedź na pozew o alimenty?

Odpowiedź na pozew powinna zawierać:
1. miejscowość i datę;
2. nazwę i adres sądu, który wysłał odpis pozwu i załączników;
3. sygnaturę akt sprawy oraz oznaczenie stron (pozwany - powód);
4. tytuł pisma: Odpowiedź na pozew o alimenty;
5. ustosunkowanie się pozwanego do żądań powoda zawartych w pozwie - pozwany może np. wnosić o oddalenie powództwa w całości lub w części, przedstawia swoje stanowisko odnośnie żądań powoda oraz dowodów przez niego przedstawionych, może np. uznać, że zasadne jest przyznanie alimentów do kwoty .....zł, ponieważ odpowiada to jego możliwościom finansowym;
6. uzasadnienie żądania pozwanego – czyli opis okoliczności faktyczne, uzasadnienie swojego stanowiska, wskazanie z czym się pozwany nie zgadza, podanie nowych dowodów, które sąd przeprowadzi na rozprawie np. zeznania świadków, dopuszczenie dowodu z dokumentów np. zaświadczenia lekarskiego o stanie zdrowia pozwanego, zobowiązanie przez sąd dostarczenia przez matkę dziecka zaświadczenia o jej zatrudnieniu i zarobkach;
7. wnioski pozwanego - np. wniosek o wezwanie na rozprawę i przesłuchanie świadków, którzy potwierdzą okoliczności na które powołuje się pozwany.
8. własnoręczny i czytelny podpis pozwanego;
9. odpis odpowiedzi na pozew wraz z załącznikami.

Odpowiedź na pozew składa się w minimum dwóch egzemplarzach (jeden dla sądu i po jednym dla każdego z powodów) osobiście w sądzie lub wysyła za pośrednictwem poczty jako list polecony za zwrotnym potwierdzeniem odbioru. Dowód nadania listu poleconego, swój egzemplarz wniesionej odpowiedzi na pozew, oraz otrzymane później zwrotne potwierdzenie odbioru pozwany zatrzymuje w celach dowodowych.

Przewodniczący w piśmie z odpisem pozwu może zarządzić wniesienie odpowiedzi na pozew w wyznaczonym terminie, jednak termin ten nie może być krótszy niż dwa tygodnie.

! Odpowiedź na pozew o alimenty nie podlega opłacie sądowej.

Wzór odpowiedzi na pozew o alimenty

_____, dnia _____
(miejscowość) (data)

Sąd Rejonowy w _____

___ Wydział Rodzinny i Nieletnich

ul. _____

__ – ___ _____

Powód: małoletni _____, **w imieniu którego występuje matka/ojciec** _____
(imię, nazwisko) (imię, nazwisko)

Pozwany: _____, zam. _____
(imię, nazwisko) (adres zamieszkania)

Sygnatura akt: _____

Wartość przedmiotu sporu: _____zł (słownie _____)

ODPOWIEDŹ NA POZEW O ALIMENTY

Działając w imieniu własnym, w odpowiedzi na pozew z dnia _____, doręczony pozwanemu dnia _____ oraz w wykonania zobowiązania tut. Sądu do złożenia odpowiedzi na pozew o alimenty, wnoszę o:

1. oddalenie powództwa w całości/w części,
2. zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów postępowania,
3. przeprowadzenie dowodu z _____ na okoliczność ustalenia możliwości zarobkowych i majątkowych pozwanego,
4. przeprowadzenie dowodu z przesłuchania stron,
5. przeprowadzenie pozostałych dowodów wnioskowanych w treści odpowiedzi na pozew

Uzasadnienie

_____

_____

_____

(Należy wykazać wszelkie okoliczności wskazujące na to, że powód nie wykazał zasadności żądań zawartych w pozwie oraz nie przedstawił wystarczających dowodów, które potwierdzałyby ponoszone przez niego koszty utrzymania, od których zależy wysokość ewentualnych świadczeń alimentacyjnych (art. 135 KRiO). Warto też próbować podważyć wszelkie twierdzenia zawarte w pozwie odnoszące się do proponowanej wysokości alimentów odnosząc to do usprawiedliwionych potrzeb powoda (których ten nie wykazał), jak i do możliwości majątkowych pozwanego. Można to argumentować tym, ze powód nie załączył wystarczającej ilości dokumentów, które odzwierciedlałyby jego potrzeby. Ponadto należy przytoczyć wszelkie argumenty wskazujące na to, że pozwany nie jest w stanie wykonywać obowiązki alimentacyjne względem powoda w całości lub w części, z uwagi na jego możliwości zarobkowe.)

_____
(czytelny podpis pozwanego)

Załączniki:
1. dokumenty wymienione w treści odpowiedzi na pozew
2. odpis pisma wraz z załącznikami

Jak dłużnik może bronić się przed nadmierną kwotą alimentów?

Aby wysokość alimentów odpowiadała możliwościom, osoba zobowiązana do alimentów powinna:

1. złożyć odpowiedź na pozew o alimenty ze wskazaniem swojej sytuacji majątkowej i zdolności zarobkowych;
2. brać udział w rozprawach i skorzystać z możliwości przedstawienia swojej sytuacji, w tym zdrowotnej, zawodowej, majątkowej itd., swojego stanowiska, oraz uzasadnienia;
3. złożyć wniosek o obniżenie alimentów, jeżeli ich wysokość nie jest możliwa do realizacji.

W każdej z tych sytuacji warto wykazać zaangażowanie w proces wychowania, np. dowożenie dziecka do szkoły, na zajęcia pozalekcyjne, uczestniczenie w uroczystościach szkolnych, oraz wszelkie formy wsparcia finansowego – opłacanie zajęć, kupowanie odzieży, przyborów szkolnych, ponoszenie kosztów utrzymania w czasie dni spędzanych wspólnie (np. weekendów). Można wnioskować o zaliczenie tego jako spłaty części obowiązku alimentacyjnego.

Pamiętaj, aby zbierać wszystkie dowody poniesionych wydatków, będą przydatne jako dowód w sądzie.

Kiedy dłużnik może złożyć wniosek o obniżenie alimentów?

Wysokość alimentów można obniżyć wnosząc pozew do sądu. Warunkiem obniżenia przez sąd zasądzonych alimentów jest udowodnienie, że zaistniała istotna zmiana stosunków pomiędzy płacącym a otrzymującym alimenty.

Istotna zmiana stosunków, która powoduje, że można ubiegać się w sądzie o obniżenie alimentów, polega na zmianie sytuacji m.in. zawodowej, zdrowotnej osoby zobowiązanej do alimentów, co niesie za sobą znaczne ograniczenie możliwości zarobkowych zobowiązanego do alimentacji (np. długotrwałe leczenie, utrata pracy). Powodem do złożenia takiego pozwu może być również zmiana sytuacji osoby uprawnionej do alimentów, np. trwała i znaczna poprawa sytuacji materialnej dziecka.

Pozew o obniżenie alimentów można wnieść niezależnie od tego, czy alimenty zostały ustanowione wyrokiem sądu, ugodą czy umową. Pozew należy złożyć osobiście w sądzie lub przesłać pocztą listem poleconym na adres sądu rejonowego właściwego dla miejsca zamieszkania pozwanego, czyli np. dziecka, które jest uprawnione do otrzymywania alimentów.

Nie ma żadnych prawnie ustalonych terminów na wniesienie takiego pozwu, więc można je złożyć w dowolnym czasie, wtedy gdy nastąpią istotne zmiany sytuacji życiowej.

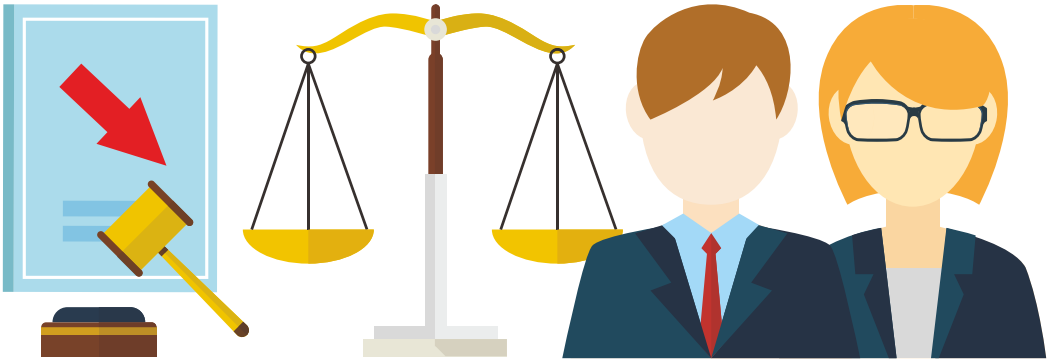

Żądać obniżenia alimentów można też wielokrotnie, czyli za każdym razem gdy zajdą istotne zmiany stosunków.

Składając pozew o obniżenie alimentów należy wnieść opłatę w wysokości 5 % wartości przedmiotu sporu. Jeżeli wnioskujemy o obniżenie alimentów do kwoty 250 zł, to wartość sporu wynosi 3 000 zł (250 zł x 12m-cy). Zatem opłatę należy wnieść w wysokości 150 zł (5% z 3 000 zł). Jeżeli osoba wnosząca pozew o obniżenie alimentów znajduje się w szczególnie trudnej sytuacji materialnej, może wnioskować o zwolnienie z kosztów postępowania w sprawie. Należy taki wniosek umotywować np. zdarzeniem losowym, niskimi zarobkami, i dołączyć dowód w postaci np. zaświadczenia o dochodach. Wraz z wnioskiem składa się Oświadczenie o stanie rodzinnym, majątku, dochodach i źródłach utrzymania.

Wzór pozwu o obniżenie alimentów

_____, dnia _____
(miejscowość) (data)

Sąd Rejonowy w _____

___ Wydział Rodzinny i Nieletnich

ul. _____

__ – ___ _____

Powód: _____, zam. _____
(imię, nazwisko) (adres zamieszkania)

Pozwany: małoletni _____, **w imieniu którego występuje matka/ojciec** _____
(imię, nazwisko) (imię, nazwisko)

Wartość przedmiotu sporu: _____zł (słownie _____)

POZEW O OBNIŻENIE ALIMENTÓW

Niniejszym w imieniu własnym, wnoszę o:

1. obniżenia alimentów zasądzonych na rzecz pozwanego w drodze wyroku wydanego przez Sąd Rejonowy w _____ ___Wydział Rodzinny i Nieletnich z dnia _____r. w sprawie o sygnaturze: _____ od powoda _____ z kwoty _____ zł do kwoty _____ zł (słownie_____ złotych) płatnych miesięcznie, przy czym alimenty powyższe mają być płatne od dnia _____r. do dnia ___-go każdego miesiąca z góry na konto bankowe pozwanego prowadzone przez Bank _____ o numerze _____,
2. zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kosztów procesu według norm przepisanych,
3. ponadto wnoszę o:

a) przeprowadzenie rozprawy także pod nieobecność powoda;

b) dopuszczenie i przeprowadzenie dowodu z:

przesłuchania powoda na okoliczność zmniejszenia się możliwości zarobkowych powoda w stosunku do tych stwierdzonych w uzasadnieniu do wyroku Sądu Rejonowego w _____ ___Wydział Rodzinny i Nieletnich z dnia _____r. w sprawie o sygnaturze: _____;

zeznań świadka: _____ na okoliczność osiąganych dochodów przez powoda;

dokumentów w postaci: _____ na okoliczność osiąganych dochodów przez powoda/na okoliczność zmniejszenia możliwości zarobkowych powoda.

Uzasadnienie

_____

_____

_____

(Należy opisać w kilku zdaniach stan faktyczny sprawy, od momentu zasądzenia alimentów, wskazać wyrok, w którym pozwany został zobowiązany do łożenia na rzecz powoda alimentów. Następnie należy wskazać jakie zaszły okoliczności, które doprowadziły do tego, że pozwany nie jest w stanie płacić zasądzonych alimentów w dotychczasowej wysokości (zmiana pracy, utrata pracy, pogorszenie stanu zdrowia itp.- wszystkie okoliczności, które spowodowały zmniejszenie możliwości zarobkowych powoda). Ponadto należy przytoczyć wszelkie dowody wskazujące na zaistnienie przytoczonych okoliczności, np. dokumenty (umowy o pracę, zaświadczenia z urzędu pracy, dokumentacja medyczna), przesłuchanie stron, świadków.

_____
(czytelny podpis pozwanego)

Załączniki:

1. dokumenty wymienione w treści pozwu
2. odpis pozwu wraz z załącznikami

Co zrobić, jeśli osoba zobowiązana nie płaci alimentów?

Jeżeli osoba zobowiązana do płacenia alimentów nie wywiązuje się z tego obowiązku, to w pierwszej kolejności powinniśmy udać się do komornika i złożyć wniosek o wszczęcie egzekucji przez komornika. W celu przymusowej realizacji obowiązku alimentacyjnego można skierować się bezpośrednio do pracodawcy dłużnika, ZUS – jeżeli dłużnik otrzymuje rentę lub emeryturę, albo dyrektora zakładu karnego – jeżeli dłużnik odbywa karę pozbawienia wolności.

Jak złożyć wniosek o wszczęcie egzekucji przez komornika?

Wniosek o wszczęcie egzekucji wierzyciel składa na piśmie lub ustnie do protokołu w kancelarii komornika. Można wybrać dowolnego komornika na terenie całego kraju, nie obowiązują żadne rejony czy właściwość miejscowa. Każdy komornik co do zasady działa na obszarze swojego rewiru, czyli na obszarze właściwości danego sądu rejonowego. Nie każdy komornik ma prawo do prowadzenia spraw poza rewirem. Jeżeli decydujemy się, że pójdziemy do komornika, który działa w innym rewirze, to warto wcześniej sprawdzić, czy może on takie postępowanie poprowadzić.

Wzór wniosku może być dostępny w kancelarii, na stronach internetowych kancelarii komorników.

Wniosek powinien zawierać:

1. oznaczenie komornika, do którego składany jest wniosek;
2. oznaczenie wierzyciela i dłużnika – imiona, nazwiska, miejsce zamieszkania, adresy, numery PESEL;
3. wskazanie świadczenia, które ma być wyegzekwowane – w tym przypadku alimenty;
4. podpis;
5. do wniosku trzeba dołączyć tytuł wykonawczy w oryginale.

Aktualnie nie ma obowiązku wskazywania sposobu egzekucji ani majątku dłużnika. Sam wniosek umożliwia egzekucję ze wszystkich dopuszczalnych sposobów, za wyjątkiem nieruchomości. Jednak podanie takich danych z pewnością przyspieszy postępowanie, dlatego warto podać jak najwięcej informacji dotyczących dłużnika – w szczególności jego adres, miejsce pracy, posiadane nieruchomości i ruchomości wartościowe, numery kont bankowych itp.

Jeżeli wierzyciel nie wskaże majątku, komornik wezwie dłużnika do złożenia wykazu majątku. Prawidłowe złożenie wniosku o wszczęcie egzekucji wszczyna postępowanie egzekucyjne.

W sprawach, w których zasądzono alimenty, egzekucja może być wszczęta z urzędu na żądanie sądu pierwszej instancji, który sprawę rozpoznawał. Żądanie takie kieruje się do właściwego organu egzekucyjnego.

Komornik ma za zadanie wyegzekwować kwotę pieniężną, nie bada podstaw i zakresu merytorycznego sprawy.

Wzór wniosku o wszczęcie egzekucji przez komornika

……., dn. ……..

Komornik Sądowy
przy Sądzie Rejonowym w _____
Pan/Pani _____
Kancelaria Komornicza w _____
ul. _____
__-___ _____

WNIOSEK EGZEKUCYJNY (Kmp)[1]

Przedstawiciel ustawowy _____
(nazwisko i imię)

Nr PESEL _____ Nr dow. Osob:_____ Nr NIP _____

zamieszkały(a) _____
(adres: kod pocztowy, miejscowość, ulica, numer domu)

telefon kontaktowy: _____ adres e-mail _____

nr. Konta wierzyciela: _____

nazwa banku: _____
działający(a) w imieniu alimentowanych (wierzycieli):

_____ ur. _____ PESEL: _____

_____ ur. _____ PESEL: _____
(nazwisko i imię)

Dłużnik(czka) _____
(nazwisko i imię)

urodzony(a) _____ syn(córka) _____
(data i miejsce)

Nr PESEL _____ Nr NIP _____ , Nr Dow.Osob / Regon _____

zamieszkały(a) _____
(adres: kod pocztowy, miejscowość, ulica, numer domu)

Przedkładam wyrok, protokół ugody, postanowienie Sądu _____
w _____ z dnia _____ sygnatura akt_____ _____

i wnoszę o wszczęcie egzekucji przeciwko dłużnikowi(czce) w celu wyegzekwowania:

1. alimentów zaległych za czas od* _____ do * _____ w sumie _____ zł
2. bieżących alimentów od* _____ po * _____ zł miesięcznie wraz z zasądzonymi odsetkami:

   jak w wyroku**/od _____ do dnia zapłaty**/bez odsetek**
3. kosztów procesu _____ zł
4. inne należności _____ w kwocie _____zł
   (podać rodzaj należności)

[1] Wzór wniosku pochodzi ze strony http://www.komornik-ustka-slupsk.pl Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Słupsku Pawła Stankiewicza

Egzekucję proszę prowadzić według następujących sposobów: z ruchomości, z innych wierzytelności, z rachunków bankowych, wynagrodzenia za pracę, a zwłaszcza proszę skierować do:

- wynagrodzenia dłużnika:*** _____

- ruchomości dłużnika:*** _____

- rachunku bankowego dłużnika:*** _____

- innych wierzytelności przypadających od:*** _____

_____

- innych praw majątkowych:*** _____

Informacje o dłużniku:****

1. posiada samochód (marka) _____

2. posiada wartościowe ruchomości: _____

3. prowadzi działalność gospodarczą: _____

4. jest właścicielem działki budowlanej, domu, garażu, mieszkania itp.: _____

_____

5. posiada udziały w spółkach, spółdzielniach itd.: _____

6. inne: _____

Oświadczam, że zostałem(am) pouczony(a) zgodnie z art.136 k.p.c. o obowiązku zawiadomienia o każdej zmianie miejsca swojego zamieszkania i wiem, że w razie zaniedbania tego obowiązku pisma kierowane do mojej osoby pozostaną w aktach sprawy ze skutkiem doręczenia.

_____
(podpis wierzyciela)

* proszę wypełnić lub przekreślić, tak aby nie pozostawiać pustych miejsc

** niepotrzebne skreślić

***jeżeli wierzyciel nie ma wiedzy w tym zakresie, należy wpisać *„wg ustalań komornika”*

****jeżeli wierzyciel nie ma wiedzy w tym zakresie, należy wpisać *"nie wiem"*

Co to jest tytuł wykonawczy?

Tytuł wykonawczy jest podstawą egzekucji sądowej. Wyznacza on granice egzekucji, czyli wskazuje kto jest uprawniony do jej wszczęcia, przeciwko komu może być wszczęta, jakiego świadczenia ma dotyczyć.
Jest to dokument zaopatrzony w sądową klauzulę wykonalności. To właśnie ta klauzula uprawnia do wszczęcia egzekucji. Jest ona urzędowym stwierdzeniem przez sąd, że obowiązek określony w tytule wykonawczym podlega wykonaniu przy zastosowaniu przymusu.
Tytuł wykonawczy zobowiązuje wszystkie urzędy oraz osoby, których dotyczy, do podporządkowania się i udzielenia wszelkiej pomocy do jego wykonania.
W przypadku alimentów wyrokowi zasądzającemu alimenty sąd nadaje klauzulę wykonalności z urzędu. Tytuł wykonawczy doręcza się wówczas wierzycielowi z urzędu. Nie trzeba o to wnioskować. Takie działanie sądu powoduje, że orzeczenie sądu dotyczące alimentów jest wykonalne natychmiast, bez konieczności oczekiwania na jego uprawomocnienie się i to bez względu na to, czy zobowiązany wniósł apelację czy nie.

Co zrobić, gdy dłużnik odbywa karę pozbawienia wolności?

Jeżeli dłużnik odbywa karę pozbawienia wolności, wierzyciel może złożyć tytuł wykonawczy bezpośrednio dyrektorowi zakładu karnego, który obowiązany jest wypłacać wierzycielowi należności za pracę dłużnika lub jego pieniądze znajdujące się w depozycie zakładu karnego.

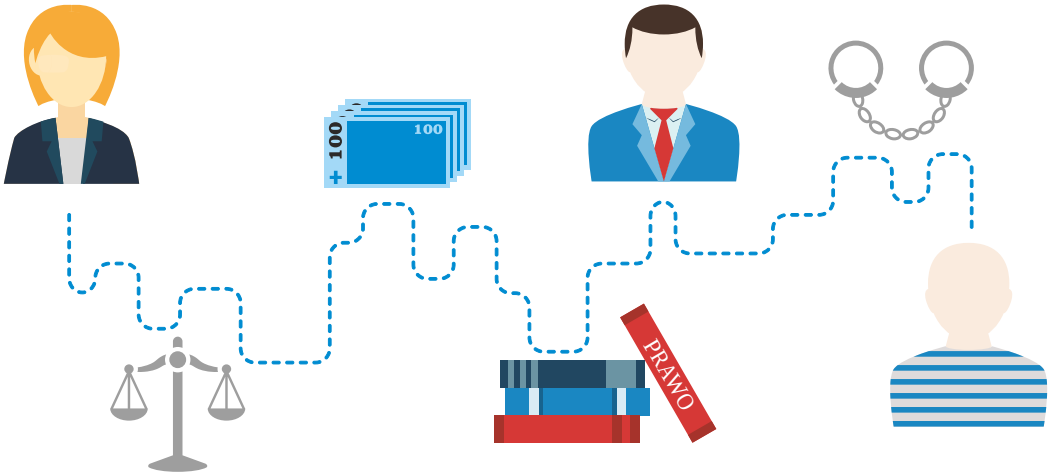

Z przypadającego skazanemu wynagrodzenia za pracę, po odliczeniu zaliczki na podatek dochodowy od osób fizycznych, wolne jest w każdym czasie od egzekucji 60%.

Jak i gdzie złożyć wniosek w przypadku, gdy dłużnik mieszka lub jest zatrudniony poza granicami kraju?

Sprawa o egzekucję alimentów ma charakter zagraniczny, gdy dłużnik i wierzyciel mieszkają w dwóch różnych państwach, które mają podpisaną umowę międzynarodową (wielostronną lub dwustronną lub umowę o wzajemność).
W przypadku gdy dłużnik zobowiązany do uiszczenia alimentów mieszka lub pracuje poza granicami kraju sprawami egzekucji świadczeń z zagranicy zajmują się Sądy Okręgowe.
W zależności od kraju, w którym przebywa dłużnik stosuje się wymagane dokumenty.
Kraje Unii Europejskiej - Rozporządzenie Rady (WE) nr 4/2009
Wykaz państw: Austria, Belgia, Bułgaria, Chorwacja, Cypr, Czechy, Dania, Estonia, Francja, Finlandia, Hiszpania, Holandia, Grecja, Irlandia, Litwa, Luksemburg, Łotwa, Malta, Niemcy, Polska, Rumunia, Portugalia, Słowacja, Słowenia, Szwecja, Wielka Brytania, Węgry, Włochy
Dokumenty potrzebne do wszczęcia postępowania o egzekucję alimentów na podstawie rozporządzenia Rady (WE) nr 4/2009:
1. wniosek wierzyciela;
2. wyciąg z orzeczenia (wyroku lub ugody) - dwie wersje językowe - wypełnia sąd, który wydał orzeczenie na pisemny wniosek wierzyciela;
3. odpis wyroku/postanowienia zasądzającego alimenty z adnotacją sądu o prawomocności i/lub wykonalności (nie kserokopia);
4. zestawienie zaległości alimentacyjnych (w języku polskim i języku urzędowym kraju do którego kierujemy wniosek);
5. pełnomocnictwo dla właściwego organu centralnego w następujących państwach: Francja, Hiszpania, Czechy;
6. jeśli dziecko uprawnione do alimentów ukończyło 16 lat należy dołączyć do wniosku (lub w trakcie postępowania przesyłać na początku każdego roku szkolnego) zaświadczenie o kontynuowaniu nauki;
7. dane konta bankowego.
Kanada - wykonywanie orzeczeń uwzględniających roszczenia o alimenty na terytoriach poszczególnych prowincji Kanady odbywa się na zasadzie faktycznej wzajemności.
Prowincje Kanady, w których mogą być wykonywane orzeczenia sądów polskich w sprawach alimentacyjnych: Alberta, Jukon, Labrador, Manitoba, Nowa Fundlandia, Nowa Szkocja, Nowy Brunszwik, Ontario, Saskatchewan, Terytoria Północno-Zachodnie, Wyspa Księcia Edwarda.
Wymagane dokumenty:
1. wniosek wierzyciela;
2. odpis wyroku zasądzającego alimenty do użytku za granicą (podlegający legalizacji);
3. poświadczony odpis dowodu doręczenia pozwanemu, który nie brał udziału

w postępowaniu przed sądem odpisu pozwu i wezwania na rozprawę lub - w przypadku braku w/w dokumentu – stosowną informację sądu (składając wniosek do właściwego sądu rejonowego proszę zaznaczyć, iż dokument będzie podlegał legalizacji);
4. pisemne oświadczenie złożone przed notariuszem o wysokości zaległych i bieżących alimentów.
Konwencja Nowojorska - Konwencja o dochodzeniu roszczeń alimentacyjnych za granicą, sporządzona w Nowym Jorku dnia 20 czerwca 1956 r. (Dz.U. z 1961 r. Nr 17, poz. 87 i 88).
Wykaz państw: Algieria, Argentyna, Australia, Barbados, Białoruś, , Brazylia, Burkina Faso, Chile, Chiny, Ekwador, Filipiny, Gwatemala, Haiti, Izrael, Kazachstan, Kirgistan, Kolumbia, Macedonia, Maroko, Meksyk, Mołdowa, Monako, Niger, Nowa Zelandia, Pakistan, Republika Środkowo-Afrykańska, Republika Zielonego Przylądka, Serbia, Seszele, Sri Lanka, Surinam, Szwajcaria, Tajwan, Turcja, Urugwaj, Watykan.
Wymagane dokumenty:
1. wniosek;
2. pełnomocnictwo udzielone przez wnioskodawcę organowi przyjmującemu w państwie obcym (podpis wnioskodawcy na pełnomocnictwie należy złożyć w obecności notariusza);
3. aktualny odpis skrócony aktu urodzenia dziecka (jeżeli uprawniony jest dzieckiem pozamałżeńskim - odpis zupełny aktu urodzenia);
4. odpis skrócony aktu małżeństwa; w przypadku orzeczonego rozwodu odpis zupełny aktu małżeństwa wraz ze wzmianką o tym fakcie;
5. odpis wyroku sądowego zasądzającego alimenty;
6.poświadczona kserokopia dowodu doręczenia pozwanemu (jego pełnomocnikowi lub kuratorowi) odpisu pozwu oraz zawiadomienia o rozprawie sądowej lub stosownego zaświadczenia sądu w tym zakresie. W przypadku przyznania alimentów postanowieniem zabezpieczającym na czas trwania procesu, dołączyć należy także kserokopię dowodu doręczenia osobie zobowiązanej do alimentacji odpisu postanowienia zabezpieczającego lub jej pełnomocnikowi;
7. jeżeli uprawniony do alimentów ukończył 16 lat należy do wniosku dołączyć zaświadczenie ze szkoły (uczelni) o kształceniu;
8. zestawienie zaległości alimentacyjnych;
9. dane konta bankowego
Konwencja Haska - Konwencja o międzynarodowym dochodzeniu alimentów na rzecz dzieci i innych członków rodziny, sporządzona dnia 23 listopada 2007 r. (Dz.U. z 1961 r. Nr 17, poz. 87 i 88)
Wykaz państw: Albania, Bośnia i Hercegowina, Czarnogóra, Norwegia, Turcja (od 1 lutego 2017 r.), Ukraina, USA
Wymagane dokumenty:
1. wniosek osoby uprawnionej o uznanie lub uznanie i wykonanie orzeczenia;
2. odpis wyroku/postanowienia/ugody;

3. dokument, wydany przez właściwy sąd stwierdzający, że orzeczenie/ugoda jest wykonalne;
4. poświadczony (wydany przez właściwy sąd) odpis dowodu doręczenia pozwanemu odpisu pozwu i wezwania na rozprawę albo dokumenty poświadczające, że pozwany został należycie powiadomiony o wydaniu orzeczenia i miał możliwość wniesienia środka zaskarżenia lub środka odwoławczego – nie ma zastosowania do ugód zawartych przed sądem;
5. zestawienie zaległości alimentacyjnych;
6. jeżeli uprawniony do alimentów ukończył 18 lat do wniosku należy dołączyć zaświadczenie ze szkoły (uczelni) o kształceniu;
7. dane konta bankowego.

Kiedy dłużnik może wnioskować o uchylenie alimentów?

Przepisy nie określają konkretnego terminu na złożenie pozwu o uchylenie alimentów. Skuteczność takiego kroku uzależniona jest od wykazania zmiany okoliczności, na podstawie których alimenty zostały zasądzone
Powodem uchylenia obowiązku alimentacyjnego jest zmiana stosunków między zobowiązanym a uprawnionym. Najczęstsze przyczyny składania tego rodzaju pozwów to:
1. zmiana sytuacja uprawnionego do alimentów – np. osoba, na czyją rzecz zasądzono alimenty, wyszła za mąż/ożeniła się, zakończyła naukę i podjęła zatrudnienie etc.;
2. zmiana sytuacja zobowiązanego do alimentów – gdy zmniejszyły się możliwości zarobkowe i majątkowe osoba, która jest zobowiązana do płacenia alimentów, np. poprzez utratę pracy, długotrwałą chorobę etc.;
3. uzyskanie prawomocnego wyroku sądu zaprzeczającego ojcostwu zobowiązanego.
Jeżeli wyrok o alimenty nie ma daty do kiedy obowiązuje, to również należy złożyć pozew o uchylenie alimentów.
Należy pamiętać jednak, że jeśli dziecko jest jeszcze niepełnoletnie to świadczenie alimentacyjne ma charakter bezwzględny. Oznacza to, że rodzic powinien dzielić się z dzieckiem każdym, nawet najmniejszym swoim dochodem. Rodzice mogą uchylić się od świadczeń alimentacyjnych względem dziecka pełnoletniego, jeżeli są one połączone z nadmiernym dla nich uszczerbkiem lub jeżeli dziecko nie dokłada starań w celu uzyskania możności samodzielnego utrzymania się.
Składając pozew o uchylenie obowiązku alimentacyjnego należy uiścić opłatą sądową w wysokości 5% wartości przedmiotu sporu. Wartością tą będzie suma świadczeń alimentacyjnych za okres 12 miesięcy (tak samo, ja w omawianym pozwie o obniżenie alimentów). Sądem właściwym do złożenia pozwu będzie sąd rejonowy – wydział rodzinny i spraw nieletnich – miejsca zamieszkania osoby uprawnionej do alimentów. Pozew należy złożyć w dwóch egzemplarzach.

Co to jest Wykaz majątku?

Podczas egzekucji świadczeń alimentacyjnych komornik obowiązany jest z urzędu przeprowadzić dochodzenie w celu ustalenia zarobków i stanu majątkowego dłużnika oraz jego miejsca zamieszkania. Dochodzenie to powinno być przeprowadzone okresowo, nie rzadziej niż co 6 miesięcy. Jeżeli działania komornika okażą się bezskuteczne, organy Policji przeprowadzą na wniosek komornika czynności w celu ustalenia miejsca zamieszkania i miejsca pracy dłużnika.

Jeżeli we wniosku o wszczęcie egzekucji nie zostaną wskazane składniki majątku pozwalającego na zaspokojenie świadczenia, komornik wzywa dłużnika do złożenia wykazu majątku.

Dłużnik składa wykaz majątku przed komornikiem pod rygorem odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia. Wzywając dłużnika do złożenia wykazu majątku, komornik uprzedza go o odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia oraz poucza, że w razie niezłożenia wykazu majątku wierzyciel może zlecić komornikowi poszukiwanie majątku dłużnika.

Za nieusprawiedliwione niezłożenie wykazu majątku, tj. na przykład odmowa złożenia wykazu, nie stawienie się na wezwanie komornika w celu złożenia wykazu itd., dłużnikowi grożą sankcje:

1. grzywna do 5 000zł;
2. doprowadzenie przez Policję w celu złożenia wykazu;
3. areszt nieprzekraczający 1 miesiąca, w trakcie którego dłużnik zostanie dowieziony do Komornika w celu złożenia wykazu.

Jakie są sposoby egzekucji, czyli co może zająć komornik?

Jeśli wierzyciel posiada tytuł wykonawczy, to może żądać przeprowadzenia egzekucji ze wszystkich składników majątku dłużnika. Sposoby egzekucji świadczenia pieniężnego polegają na egzekucji z:

1. ruchomości;
2. wynagrodzenia za pracę;
3. rachunków bankowych;
4. wierzytelności;
5. innych praw majątkowych (np. papiery wartościowe, udziały w spółkach handlowych itd.);
6. nieruchomości.

Na czym polega egzekucja z ruchomości?

Egzekucja z ruchomości polega na jej zajęciu. Komornik może zająć taką ruchomość dłużnika, która znajduje się w jego władaniu. Do ruchomości zalicza się wszystko to, co nie stanowi nieruchomości. Zatem do ruchomości zalicza się to, co jest ruchome jak na przykład samochód, sprzęt komputerowy, fotograficzny, RTV i niewbudowany sprzęt AGD, sprzęt sportowy i turystyczny, instrumenty muzyczne, niezamontowane na stałe meble, ale także odzież, oraz przedmioty osobistego użytku, takie jak np. biżuteria lub gotówka itd. Przesłanką zajęcia jest władanie ruchomością, a tym samym ustalenie jedynie, czy dłużnik faktycznie nią dysponuje, bez względu na prawny stosunek łączący dłużnika z daną rzeczą. Dłużnik natomiast powinien wskazać komornikowi dane osób trzecich, którym przysługiwałoby prawo żądania zwolnienia ruchomości spod zajęcia. Osoba trzecia może w drodze powództwa żądać zwolnienia zajętego przedmiotu od egzekucji, jeżeli skierowanie do niego egzekucji narusza jej prawa. O zwolnienie ruchomości spod egzekucji osoba trzecia może zwrócić się bezpośrednio do wierzyciela albo wnieść powództwo do Sądu (w terminie miesiąca od dnia dowiedzenia się o naruszeniu prawa, chyba, że inny termin jest przewidziany w przepisach odrębnych).

W przypadku egzekucji świadczeń alimentacyjnych komornik może zająć także ruchomości będące we władaniu osoby zamieszkującej wspólnie z dłużnikiem bez zgody tej osoby.

Zajęcie polega na wpisaniu rzeczy zajmowanych do protokołu, oznaczenia ich wartości. Wartość zajętych ruchomości komornik ustala kierując się własną wiedzą i doświadczeniem życiowym. Może w tym celu powołać biegłego, na przykład w sytuacji gdy któraś ze stron - wierzyciel lub dłużnik, kwestionuje określoną przez komornika wartość. Na każdej zajętej rzeczy umieszczany jest znak zajęcia, czyli w widocznym miejscu komornik umieszcza, np. nakleja, kartkę ze swoją pieczęcią. Zajęcie ruchomości kończy się podpisaniem protokołu. Po dokonaniu zajęcia komornik oddaje zajęte rzeczy pod dozór. Najczęściej oddaje je pod dozór osobie, która tymi rzeczami władała (dłużnikowi). Osoba odpowiedzialna za dozór jest zobowiązana przechowywać oddane pod dozór ruchomości z taką starannością, aby nie straciły na wartości. Musi również oddać je na wezwanie komornika lub stosownie do orzeczenia sądu albo na zgodne wezwanie obu stron. Jeżeli ich nie oddaje, komornik mu je odbiera.

Następnym etapem jest sprzedaż zajętych rzeczy, która może nastąpić nie wcześniej niż po upływie dwóch tygodni od dnia uprawomocnienia się zajęcia. Sprzedaż bezpośrednio po zajęciu jest możliwa tylko wtedy, gdy:
1. zajęte ruchomości ulegają łatwo zepsuciu albo sprawowanie nad nimi dozoru lub ich przechowywanie powodowałoby nadmierne koszty;
2. zajęto inwentarz żywy, a dłużnik odmówił zgody na przyjęcie go pod dozór.
Sprzedaż może nastąpić:
1. z wolnej ręki;
2. w drodze sprzedaży komisowej;
3. w drodze licytacji publicznej;
4. w drodze licytacji elektronicznej.
Najczęściej stosowaną przez komorników formą sprzedaży są licytacje publiczne, o której komornik obwieszcza publicznie. Cena wywołania w pierwszym terminie licytacji publicznej wynosi 3 wartości szacunkowej. Jeżeli licytacja w pierwszym terminie nie dojdzie do skutku, zajęte ruchomości mogą być sprzedane w drugim terminie licytacyjnym, wtedy cena wywołania wynosi 1 wartości szacunkowej. Sprzedaż licytacyjna nie może nastąpić za cenę niższą od ceny wywołania.
W licytacji nie mogą uczestniczyć: dłużnik, komornik, ich małżonkowie, dzieci, rodzice i rodzeństwo, osoby obecne na licytacji w charakterze urzędowym oraz licytant, który nie wykonał warunków poprzedniej licytacji.

Na czym polega egzekucja z wynagrodzenia za pracę?

Egzekucji z wynagrodzenia za pracę polega na jego zajęciu. Wynagrodzenie ze stosunku pracy podlega egzekucji w zakresie określonym w przepisach Kodeksu pracy, czyli w przypadku egzekucji alimentów można dokonać zajęcia do 60% wynagrodzenia, przy czym nie ma tu ochrony kwoty minimalnego wynagrodzenia. Zapisy te stosuje się odpowiednio do:
a) zasiłków dla bezrobotnych, dodatków aktywizacyjnych, stypendiów oraz dodatków szkoleniowych, wypłacanych na podstawie przepisów o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy;
b) do uposażeń posłów i senatorów;
c) należności członków rolniczych spółdzielni produkcyjnych i ich domowników;
d) należności z tytułu pracy w spółdzielni;
e) wynagrodzeń członków spółdzielni pracy;
f) wszystkich świadczeń powtarzających się, których celem jest zapewnienie utrzymania.

W przypadku umów cywilnoprawnych (zlecenie, o dzieło) nie ma kwot wolnych od potrąceń, to znaczy, że komornik może je zająć w całości, chyba że stanowią one jedyne źródło dochodów, ich celem jest zapewnienie utrzymania.

Komornik zawiadamia dłużnika, że do wysokości egzekwowanego świadczenia i aż do pełnego pokrycia długu nie wolno mu odbierać wynagrodzenia poza częścią wolną od zajęcia ani rozporządzać nim w żaden inny sposób. Jednocześnie Komornik wzywa pracodawcę, aby nie wypłacał dłużnikowi poza częścią wolną od zajęcia żadnego wynagrodzenia, lecz przekazywał zajęte wynagrodzenie bezpośrednio wierzycielowi lub komornikowi. Dodatkowo pracodawca jest wezwany do:

1. przedstawienia zestawienie powtarzającego się wynagrodzenia dłużnika za pracę oraz oddzielnie jego dochodu z wszelkich innych tytułów za okres trzech miesięcy poprzedzających zajęcie, za każdy miesiąc oddzielnie;
2. podania, w jakiej kwocie i w jakich terminach zajęte wynagrodzenie będzie przekazywane wierzycielowi;
3. w razie istnienia przeszkód do wypłacenia wynagrodzenia za pracę złożenia oświadczenia o rodzaju tych przeszkód, a w szczególności podania, czy inne osoby roszczą sobie prawa, czy i w jakim sądzie toczy się sprawa o zajęte wynagrodzenie i czy oraz o jakie roszczenia została skierowana do zajętego wynagrodzenia egzekucja przez innych wierzycieli.

W przypadku rozwiązania stosunku pracy z dłużnikiem, dotychczasowy pracodawca musi w wydawanym mu świadectwie pracy wskazać, że miało miejsce zajęcie. Musi również, jeżeli zna nowego pracodawcę dłużnika, przesyłać temu pracodawcy zawiadomienie komornika i dokumenty dotyczące zajęcia wynagrodzenia oraz powiadomić o tym komornika i dłużnika.

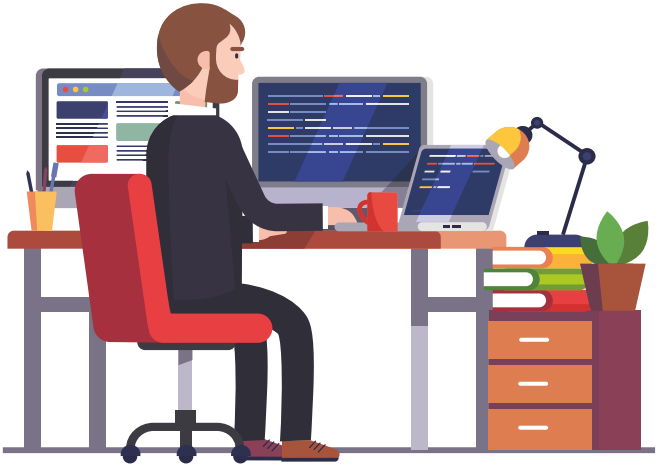

Nowy pracodawca, któremu pracownik przedstawi świadectwo pracy ze wzmianką o zajęciu należności, zawiadamia o zatrudnieniu pracownika pracodawcę, który wydał świadectwo, oraz komornika. Za niewywiązanie się z w/w obowiązków pracodawca może zostać ukarany grzywną w wysokości do dwóch tysięcy złotych. Dodatkowo pracodawca odpowiada za wyrządzoną przez to wierzycielowi szkodę.

Dłużnik również jest zobowiązany powiadomić komornika o zmianie pracodawcy. Jeśli tego nie zrobi, także może zostać ukarany grzywną w wysokości do 2.000 złotych.

Na czym polega egzekucja z rachunków bankowych?

W celu zajęcia wierzytelności z rachunku bankowego komornik przesyła do banku, w którym dłużnik posiada rachunek, zawiadomienie o zajęciu wierzytelności pieniężnej dłużnika pochodzącej z rachunku bankowego do wysokości należności będącej przedmiotem egzekucji wraz z kosztami egzekucyjnymi i wzywa bank, aby:
1. nie dokonywał wypłat z rachunku bez zgody komornika do wysokości zajętej wierzytelności;
2. przekazał bezzwłocznie zajętą kwotę na pokrycie należności albo zawiadomił komornika w terminie siedmiu dni o przeszkodzie do przekazania zajętej kwoty.
Bank, który naruszył przepisy dotyczące obowiązków banku w zakresie egzekucji z rachunków bankowych odpowiada za wyrządzoną przez to wierzycielowi szkodę.
Zajęcie wierzytelności z rachunku bankowego nie obejmuje kwot pochodzących ze świadczeń, dodatków i zasiłków, które nie podlegają zajęciu.

Czy można zająć rentę lub emeryturę?

Rentę lub emeryturę może zajęć wierzyciel lub komornik prowadzący postępowanie egzekucyjne na wniosek wierzyciela.
W przypadku egzekucji świadczeń alimentacyjnych potrącenia mogą być dokonane w wysokości do 60% renty czy emerytury, przy czym pozostająca po zajęciu kwota nie może być niższa niż 50% kwoty najniższej emerytury lub renty.

Czego komornik nie może zająć?

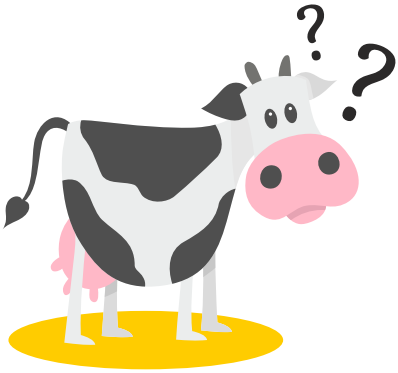

Egzekucji nie podlegają:
1. przedmioty urządzenia domowego, pościel, bielizna i ubranie codzienne, niezbędne dla dłużnika i będących na jego utrzymaniu członków jego rodziny, a także ubranie niezbędne do pełnienia służby lub wykonywania zawodu;
2. zapasy żywności i opału niezbędne dla dłużnika i będących na jego utrzymaniu członków jego rodziny na okres jednego miesiąca;
3. jedna krowa lub dwie kozy albo trzy owce potrzebne do wyżywienia dłużnika i będących na jego utrzymaniu członków jego rodziny wraz z zapasem paszy i ściółki do najbliższych zbiorów;
4. narzędzia i inne przedmioty niezbędne do osobistej pracy zarobkowej dłużnika oraz surowce niezbędne dla niego do produkcji na okres jednego tygodnia, z wyłączeniem jednak pojazdów mechanicznych;
5. u dłużnika pobierającego regularną stałą płacę – pieniądze w kwocie, która odpowiada niepodlegającej egzekucji części płacy za czas do najbliższego terminu

wypłaty, a u dłużnika nieotrzymującego stałej płacy – pieniądze niezbędne dla niego i jego rodziny na utrzymanie przez dwa tygodnie;
6. przedmioty niezbędne do nauki, papiery osobiste, odznaczenia i przedmioty służące do wykonywania praktyk religijnych oraz przedmioty codziennego użytku, które mogą być sprzedane tylko znacznie poniżej ich wartości, a dla dłużnika mają znaczną wartość użytkową;
7. produkty lecznicze niezbędne do funkcjonowania podmiotu leczniczego przez okres trzech miesięcy oraz niezbędne do jego funkcjonowania wyroby medyczne;
8. przedmioty niezbędne ze względu na niepełnosprawność dłużnika lub członków jego rodziny;
9. sumy i świadczenia w naturze wyasygnowane na pokrycie wydatków lub wyjazdów w sprawach służbowych;
10. świadczenia z pomocy społecznej;
11. wierzytelności przypadające dłużnikowi z budżetu państwa lub od Narodowego Funduszu Zdrowia z tytułu udzielania świadczeń opieki zdrowotnej przed ukończeniem udzielania tych świadczeń, w wysokości 75% każdorazowej wypłaty;
12. świadczenie integracyjne wypłacane uczestnikom centrum integracji społecznej;
13. świadczenia alimentacyjne;
14. świadczenia pieniężne wypłacane w przypadku bezskuteczności egzekucji alimentów;
15. świadczenia rodzinne, dodatki do świadczeń rodzinnych;
16. świadczenia pielęgnacyjne;
17. świadczenia porodowe;
18. świadczenia dla sierot zupełnych;
19. zasiłki dla opiekunów;
20. świadczenie wychowawcze;
21. jednorazowe świadczenie z tytułu urodzenia się żywego dziecka, posiadającego zaświadczenie o ciężkim i nieodwracalnym upośledzeniu albo nieuleczalnej chorobie zagrażającej życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu (ustawa o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”);
22. świadczenia, dodatki i inne kwoty, o których mowa w ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej przyznawane rodzinom wspierającym, rodzinom zastępczym, prowadzącym rodzinny dom dziecka oraz osobom usamodzielniającym się (w zakresie pomocy na kontunuowanie nauki);
23. środki finansowe na utrzymanie lokalu mieszkalnego w budynku wielorodzinnym lub domu jednorodzinnego, o których mowa w ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, w części przysługującej na umieszczone w rodzinie zastępczej lub rodzinnym domu dziecka dzieci i osoby, które osiągnęły pełnoletność przebywając w pieczy zastępczej;
24. przedmioty, których komornik prowadząc postępowanie egzekucyjne przeciwko rolnikowi, nie może zabrać, m.in. silosy na zboża i pasze, materiał siewny, zboże i inne ziemiopłody niezbędne do siewów itd.

Jakie środki przymusu może zastosować komornik?

Egzekucja prowadzona przez komornika ma charakter przymusowy, w związku z czym komornik sądowy ma przyznane przez prawo specjalne uprawnienia.
Komornik może upomnieć, a po bezskutecznym upomnieniu wydalić osobę, która zachowuje się niewłaściwie lub przeszkadza jego czynnościom. W przypadku niezastosowania się do wezwania do wydalenia z miejsca czynności komornik może ukarać taką osobę grzywną w wysokości do 1.000 złotych.
W razie oporu komornik może wezwać do pomocy organy Policji.
Jeżeli cel egzekucji tego wymaga, komornik może:
a) zarządzić otworzenie mieszkania oraz innych pomieszczeń i schowków dłużnika;
b) przeszukać rzeczy, mieszkanie i schowki dłużnika;
c) przeszukać odzież, którą dłużnik ma na sobie.
Jeżeli w czasie dokonywania czynności egzekucyjnych w mieszkaniu dłużnika komornik zauważy, że dłużnik oddał poszukiwane przedmioty swemu domownikowi lub innej osobie do ukrycia, komornik może przeszukać odzież tej osoby oraz przedmioty, jakie ma ona przy sobie.

Pamiętaj, że kosztami zastosowanych środków przymusu komornik obciąża dłużnika.

Jeśli komornik będzie musiał np. wezwać ślusarza, żeby otworzyć drzwi, to koszt ten komornik doliczy do opłat egzekucyjnych.

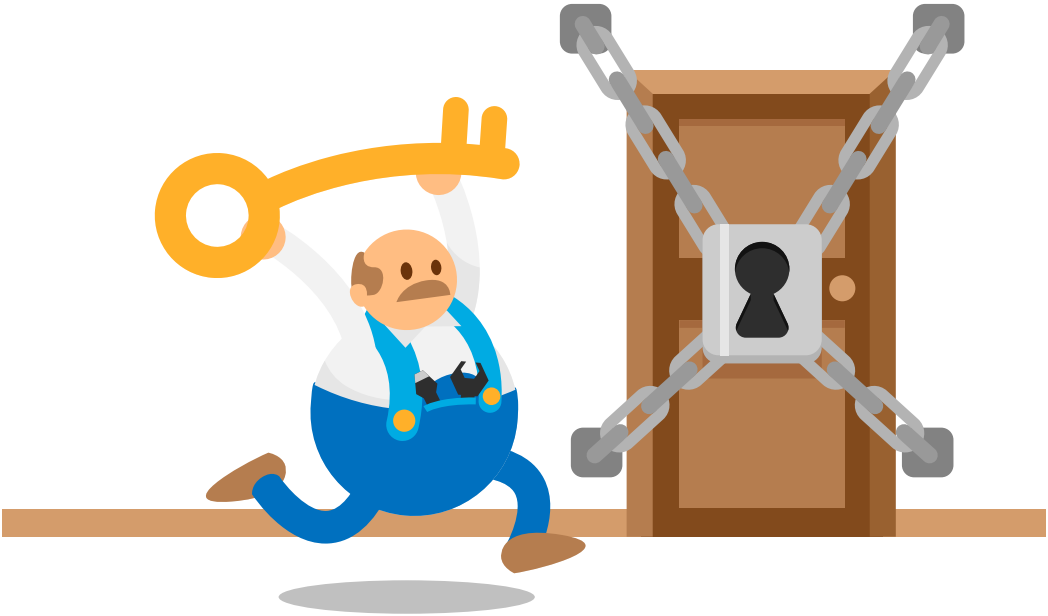

Ile wynoszą opłaty egzekucyjne i kto je płaci?

Za prowadzenie egzekucji i inne czynności komornik pobiera opłaty egzekucyjne. Opłaty te dzieli się na:
1. opłaty stosunkowe (pobierane są w zależności od wysokości wyegzekwowanej kwoty);
2. opłaty stałe.
Podstawowa stawka opłaty stosunkowej wynosi 15% wartości wyegzekwowanego świadczenia, jednak nie mniej niż 1/10 i nie więcej niż 30-krotna wysokość przeciętnego wynagrodzenia miesięcznego. Komornik pobiera od dłużnika opłatę stosunkową w wysokości 8% wartości wyegzekwowanego świadczenia w przypadku wyegzekwowania świadczenia wskutek zajęcia:
a) wierzytelności z rachunku bankowego;
b) wynagrodzenia za pracę;
c) świadczenia z ubezpieczenia społecznego (renta, emerytura);
d) świadczeń wypłacanych na podstawie przepisów o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (zasiłku dla bezrobotnych, dodatku aktywizacyjnego, stypendium oraz dodatku szkoleniowego).
W takiej sytuacji opłata wynosi nie mniej niż 1/20 i nie więcej niż 10-krotna wysokość przeciętnego wynagrodzenia miesięcznego i komornik ściąga tę opłatę od dłużnika proporcjonalnie do wysokości wyegzekwowanego świadczenia.
Komornik nalicza również opłatę stałą, która wynosi:
1. 25% przeciętnego wynagrodzenia miesięcznego za:
a) udział w usunięciu oporu dłużnika oraz za wykonanie nakazu w sprawie osadzenia dłużnika w zakładzie karnym pobiera się opłatę w wysokości. Wykonanie nakazu osadzenia uzależnione jest od uiszczenia opłaty przez wierzyciela;
b) wprowadzenie syndyka masy upadłości lub zarządcy w posiadanie majątku upadłego.
2. 20% przeciętnego wynagrodzenia miesięcznego za:
a) wprowadzenie w posiadanie nieruchomości i usunięcie z niej ruchomości;
b) wprowadzenie zarządcy w zarząd nieruchomości lub przedsiębiorstwa oraz za wprowadzenie dozorcy w dozór nieruchomości;
c) opróżnienie lokalu z rzeczy lub osób, z tym że odrębną opłatę pobiera się od każdej izby. Przy opróżnianiu lokali mieszkalnych nie pobiera się odrębnej opłaty od pomieszczeń stanowiących: przedpokoje, alkowy, korytarze, werandy, łazienki, spiżarnie, loggie i podobnych;
d) egzekucję odebrania rzeczy.
3. 10% przeciętnego wynagrodzenia miesięcznego za każdą rozpoczętą godzinę za dokonanie spisu inwentarza albo innego spisu majątku;
4. 4% przeciętnego wynagrodzenia miesięcznego za opieczętowanie lub zdjęcie pieczęci, bez dokonywania równoczesnego spisu (od każdej opieczętowanej izby lub innego pomieszczenia).

5. 3% przeciętnego wynagrodzenia miesięcznego za każdą rozpoczętą godzinę następujących czynności:
a) licytacji na zlecenie zastawnika przedmiotu zastawu rejestrowego;
b) sprawowania, na wniosek organizatora licytacji, urzędowego nadzoru nad dobrowolnymi publicznymi licytacjami, z przybiciem najniższej lub najwyższej oferty;
c) sporządzenie protokołu stanu faktycznego;
6. 1 % przeciętnego wynagrodzenia miesięcznego za dokonanie doręczeń;
7. 10% przeciętnego wynagrodzenia miesięcznego za każdą rozpoczętą godzinę czynności egzekucyjnych i 3% w przypadku czynności nieegzekucyjnych, innych niż wymienione powyżej.

Dodatkowo komornikowi należy się zwrot wydatków, które powstały w trakcie trwania postępowania egzekucyjnego. Do wydatków tych należą:
1. należności biegłych;
2. koszty ogłoszeń w pismach;
3. koszty transportu specjalistycznego, przejazdu poza miejscowość, która jest siedzibą komornika, przechowywania i ubezpieczania zajętych ruchomości;
4. należności osób powołanych do udziału w czynnościach;
5. koszty działania komornika poza terenem rewiru komorniczego;
6. koszty doręczenia środków pieniężnych przez pocztę lub przelewem bankowym;
7. koszty uzyskiwania informacji niezbędnych do prowadzenia postępowania egzekucyjnego lub wykonania postanowienia o udzieleniu zabezpieczenia;
8. koszty doręczenia korespondencji, z wyjątkami;
9. koszty dostępu do systemu teleinformatycznego obsługującego zajęcie wierzytelności z rachunku bankowego.

! Co do zasady koszty związane z egzekucją ponosi dłużnik

Wierzyciel pokrywa koszty egzekucji w sytuacji gdy jego wniosek był niecelowy (np. dłużnik spłacił już zadłużenie). Komornik może żądać zaliczki od wierzyciela na pokrycie wydatków, uzależniając czynność od jej uiszczenia. Poza tym wierzyciel, który wybrał komornika spoza właściwego rewiru, ponosi koszty działania komornika poza terenem jego rewiru.

Skarżący może żądać uchylenia lub zmiany zaskarżonej czynności, albo dokonania czynności (w przypadku zaniechania).
Skargę wnosi się w terminie tygodniowym. Wniesienie skargi nie wstrzymuje postępowania egzekucyjnego ani wykonania zaskarżonej czynności, chyba że sąd zawiesi postępowanie lub wstrzyma dokonanie czynności.

Czy dłużnik ma możliwość się bronić?

Dłużnikowi przysługuje obrona merytoryczna lub formalna.
Obrona merytoryczna służy podważeniu zasadności prowadzonej egzekucji w ogóle. Środkiem obrony merytorycznej jest powództwo przeciwegzekucyjne.
Dłużnik może wytoczyć powództwo opozycyjne. Ma ono na celu pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego. Przyczyną wytoczenia takiego powództwa może być np. zapłata długu, przedawnienie roszczenia itd.
Z kolei powództwo ekscydencyjne (zwane też interwencyjnym) przysługuje osobie trzeciej, której prawa zostały w egzekucji naruszone, a nie dłużnikowi. Ma ono na celu zwolnienie spod egzekucji zajętego przedmiotu w drodze postępowania egzekucyjnego, jeżeli skierowanie do tego przedmiotu egzekucji naruszyło prawa tej osoby, np. gdy osoba trzecia jest współwłaścicielem nieruchomości (np. domu), a komornik wszczął egzekucję co do jej całości lub gdy ma nastąpić licytacja ruchomości (np. samochodu), który jest we władaniu dłużnika, a który to jest własnością osoby trzeciej.

Obrona formalna z kolei odnosi się do określonych czynności komornika - zarzut nieprawidłowego przeprowadzenia danych czynności. Dłużnik ma prawo kwestionować sposób prowadzenia egzekucji przez komornika. Skarga przysługuje:
1. na czynności komornika – na dokonanie nieprawidłowo czynności, na naruszenie przepisów prawnych;
2. na zaniechanie przez komornika dokonania czynności – gdy komornik jest zobowiązany podjąć lub dokonać jakiś czynności, a tego nie robi.
Skarga przysługuje na wszystkie czynności komornika z wyjątkiem: zarządzenia o wezwaniu do usunięcia braków pisma, zawiadomienia o terminie czynności i uiszczenia przez komornika podatku od towarów i usług.

Co zrobić, gdy egzekucja komornicza nie jest skuteczna?

W przypadku bezskutecznocznej egzekucji komorniczej można:
1. złożyć wniosek o ustalenie prawa do świadczeń z Funduszu Alimentacyjnego do Urzędu Gminy / Miasta lub ośrodka pomocy społecznej;
2. złożyć wniosek o podjęcie działań wobec dłużnika alimentacyjnego do Urzędu Gminy / Miasta lub ośrodka pomocy społecznej;
3. złożyć pozew o alimenty przeciwko najbliższym dłużnika (rodzice, rodzeństwo);
4. wpisać dłużnika do rejestru biura informacji gospodarczej;
5. złożyć „skargę pauliańską”;
6. złożyć wniosek o ściganie dłużnika alimentacyjnego.

Co to jest bezskuteczna egzekucja?

Bezskuteczność egzekucji oznacza egzekucję, w wyniku której w okresie ostatnich dwóch miesięcy nie wyegzekwowano pełnej należności z tytułu zaległych i bieżących zobowiązań alimentacyjnych; za bezskuteczną egzekucję uważa się również niemożność wszczęcia lub prowadzenia egzekucji alimentów przeciwko dłużnikowi alimentacyjnemu przebywającemu poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej, w szczególności z powodu:
a) braku podstawy prawnej do podjęcia czynności zmierzających do wykonania tytułu wykonawczego w miejscu zamieszkania dłużnika;
b) braku możliwości wskazania przez osobę uprawnioną miejsca zamieszkania dłużnika alimentacyjnego za granicą.

Jakie są warunki nabywania prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego?

Aby nabyć prawa do świadczenia z funduszu alimentacyjnego trzeba być osobą uprawnioną, czyli osobą mającą zasądzone alimenty od rodzica na podstawie tytułu wykonawczego pochodzącego lub zatwierdzonego przez sąd, jeżeli egzekucja okazała się bezskuteczna. Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługują osobom uprawnionym:

1. do ukończenia przez nią:

a) 18 lat;

b) w przypadku gdy uczy się w szkole lub szkole wyższej - 25 lat;

c) w przypadku posiadania orzeczenia o znacznym stopniu niepełnosprawności – bezterminowo.

2. jeżeli miesięczny dochód rodziny w przeliczeniu na osobę w rodzinie nie przekracza kwoty 725 zł.

Świadczenia z funduszu alimentacyjnego nie przysługują, jeżeli osoba uprawniona:

1. została umieszczona w instytucji zapewniającej całodobowe utrzymanie lub w pieczy zastępczej;

2. zawarła związek małżeński.

Prawo do świadczenia z funduszu alimentacyjnego ustala się, na okres świadczeniowy tj. od dnia 1 października do dnia 30 września następnego roku kalendarzowego.

Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługują w wysokości bieżąco ustalonych alimentów, jednakże nie wyższej niż 500 zł.

Jak i gdzie złożyć wniosek o ustalenie prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego ?

Ustalenie prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz ich wypłata następują na wniosek osoby uprawnionej lub jej przedstawiciela ustawowego. Postępowanie w sprawie świadczeń z funduszu alimentacyjnego prowadzi najczęściej Urząd Gminy/Miasta lub Ośrodek Pomocy Społecznej. Formularze wniosków, zaświadczeń i oświadczeń niezbędnych do przyznania świadczeń udostępnia organ wypłacający świadczenia z funduszu alimentacyjnego – są dostępne na stronie internetowej i/lub w siedzibie urzędu czy ośrodka pomocy społecznej.

Wnioski o ustalenie prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego na nowy okres świadczeniowy są przyjmowane od dnia 1 sierpnia danego roku, a w przypadku wniosków składanych drogą elektroniczną – od dnia 1 lipca danego roku.

Wniosek należy złożyć w wersji papierowej w Urzędzie lub Ośrodku lub drogą elektroniczną. Wnioski drogą elektroniczną można składać wyłącznie za pomocą Portalu Informacyjno-Usługowego emp@tia – zakładka eWnioski i musi być on opatrzony bezpiecznym podpisem elektronicznym weryfikowanym za pomocą ważnego kwalifikowanego certyfikatu albo podpisem potwierdzonym profilem zaufanym ePUAP.

Informacje przedstawione we wniosku składa się pod rygorem odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych zeznań.

Do wniosku należy dołączyć odpowiednio:

1. zaświadczenia lub oświadczenia dokumentujące wysokość innych dochodów niż dochody podlegające opodatkowaniu podatkiem dochodowym od osób fizycznych, dotyczące każdego członka rodziny;
2. zaświadczenie naczelnika urzędu skarbowego, dotyczące członków rodziny rozliczających się na podstawie przepisów o zryczałtowanym podatku dochodowym od niektórych przychodów osiąganych przez osoby fizyczne, zawierające informacje odpowiednio o formie opłacanego podatku, wysokości przychodu, stawce podatku, wysokości opłaconego podatku – w roku kalendarzowym poprzedzającym okres świadczeniowy;
3. zaświadczenia lub oświadczenia oraz dowody niezbędne do ustalenia prawa do świadczenia:

a) zaświadczenie organu prowadzącego postępowanie egzekucyjne albo oświadczenie stwierdzające bezskuteczność egzekucji;

b) odpis podlegającego wykonaniu orzeczenia sądu zasądzającego alimenty, odpis postanowienia sądu o zabezpieczeniu powództwa o alimenty, odpis protokołu zawierającego treść ugody sądowej lub ugody zawartej przed mediatorem;

c) orzeczenie sądu rodzinnego o ustaleniu opiekuna prawnego dla osoby uprawnionej;

d) oświadczenie o uczęszczaniu osoby uprawnionej do szkoły lub szkoły wyższej (dotyczy osób po ukończeniu 18 roku życia);

e) informacje właściwego sądu lub właściwej instytucji o podjęciu przez osobę uprawnioną czynności związanych z wykonaniem tytułu wykonawczego za granicą albo o niepodjęciu tych czynności, w szczególności w związku z brakiem podstawy prawnej do ich podjęcia lub brakiem możliwości wskazania przez osobę uprawnioną miejsca zamieszkania dłużnika alimentacyjnego za granicą;

f) inne dokumenty potwierdzające spełnianie warunków do przyznania lub ustalenia wysokości świadczenia z funduszu alimentacyjnego będącego przedmiotem wniosku.

Jeżeli jest prowadzone postępowanie egzekucyjne w celu zaspokojenia roszczeń osoby uprawnionej z tytułu alimentów, organ właściwy wierzyciela, który wypłacał świadczenia z funduszu alimentacyjnego, będący wierzycielem należności, przyłącza się do tego postępowania. Organ, który przyłącza się do postępowania egzekucyjnego, ma te same prawa co wierzyciel uprawniony z tytułu alimentów.
Dłużnik alimentacyjny jest zobowiązany do zwrotu organowi właściwemu wierzyciela należności w wysokości świadczeń wypłaconych z funduszu alimentacyjnego osobie uprawnionej, łącznie z odsetkami ustawowymi za opóźnienie.

Gdzie, kiedy i jak złożyć wniosek o podjęcie działań wobec dłużnika alimentacyjnego?

Działania wobec dłużników alimentacyjnych podejmowane są na wniosek organu właściwego jeśli:
1. osobie uprawnionej zostało przyznane prawo do świadczenia z funduszu alimentacyjnego;
2. osoba uprawniona do świadczenia alimentacyjnego od rodzica lub jej przedstawiciel ustawowy złoży do organu właściwego wierzyciela wniosek o podjęcie działań wobec dłużnika alimentacyjnego;
3. osoba uprawniona została umieszczona w pieczy zastępczej.
W przypadku bezskuteczności egzekucji osoba uprawniona (wierzyciel) może złożyć wniosek o podjęcie działań wobec dłużnika alimentacyjnego. Składa się go do organu właściwego wierzyciela – zazwyczaj Urzędu Miast/Gminy lub Ośrodka Pomocy Społecznej, właściwego ze względu na miejsce zamieszkania osoby uprawnionej.

Wniosek można złożyć niezależnie o tego, czy nabywa się praw do świadczeń z funduszu alimentacyjnego.

Jeśli zostało przyznane prawo do świadczenia z funduszu alimentacyjnego, to osoba uprawniona nie musi składać odrębnego wniosku w sprawie podjęcia działań wobec dłużnika alimentacyjnego, ponieważ organ wypłacający świadczenie z urzędu wystąpi o podjęcie takich działań do organu właściwego dłużnika.
Do wniosku należy dołączyć zaświadczenie organu prowadzącego postępowanie egzekucyjne o bezskuteczności egzekucji zawierające informację o stanie egzekucji, przyczynach jej bezskuteczności oraz o działaniach podejmowanych w celu wyegzekwowania zasądzonych alimentów. O takie zaświadczenie może także wystąpić do komornika sam organ właściwy wierzyciela.

Jakie działania są podejmowane wobec dłużników alimentacyjnych?

Po otrzymaniu wniosku o podjęcie działań wobec dłużnika alimentacyjnego organ właściwy dłużnika:

1. przeprowadza wywiad alimentacyjny, który ma na celu ustalenie sytuacji rodzinnej, dochodowej i zawodowej dłużnika alimentacyjnego, a także jego stanu zdrowia oraz przyczyn niełożenia na utrzymanie osoby uprawnionej. Przy wywiadzie odbierane jest od dłużnika oświadczenie majątkowe. Oświadczenie to jest składane pod rygorem odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych zeznań;
2. przekazuje komornikowi sądowemu informacje mające wpływ na skuteczność prowadzonej egzekucji, w szczególności zawarte w wywiadzie alimentacyjnym oraz oświadczeniu majątkowym dłużnika alimentacyjnego;
3. w przypadku gdy dłużnik alimentacyjny nie może wywiązać się ze swoich zobowiązań z powodu braku zatrudnienia, organ właściwy dłużnika zobowiązuje dłużnika alimentacyjnego do zarejestrowania się jako bezrobotny albo jako poszukujący pracy w przypadku braku możliwości zarejestrowania się jako bezrobotny. Jednocześnie informuje właściwy powiatowy urząd pracy o potrzebie aktywizacji zawodowej dłużnika alimentacyjnego;
4. w przypadku gdy dłużnik alimentacyjny uniemożliwia przeprowadzenie wywiadu alimentacyjnego lub odmówił złożenia oświadczenia majątkowego, zarejestrowania się w powiatowym urzędzie pracy jako bezrobotny albo poszukujący pracy, bez uzasadnionej przyczyny, w rozumieniu przepisów o promocji zatrudnieni i instytucjach rynku pracy, przyjęcia propozycji odpowiedniego zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej, wykonywania prac społecznie użytecznych, prac interwencyjnych, robót publicznych, prac na zasadach robót publicznych albo udziału w szkoleniu, stażu lub przygotowaniu zawodowym dorosłych – wszczyna postępowanie dotyczące uznania dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych. Decyzji o uznaniu dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych nie wydaje się wobec dłużnika alimentacyjnego, który przez okres ostatnich 6 miesięcy wywiązywał się w każdym miesiącu ze zobowiązań alimentacyjnych w kwocie nie niższej niż 50% kwoty bieżąco ustalonych alimentów;
5. jeżeli decyzja o uznaniu dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych stanie się ostateczna:

a) składa wniosek o ściganie za przestępstwo określone w art. 209 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny;

b) po uzyskaniu z centralnej ewidencji kierowców informacji, że dłużnik alimentacyjny posiada uprawnienie do kierowania pojazdami, kieruje wniosek do starosty o zatrzymanie prawa jazdy dłużnika alimentacyjnego.

Z kolei organ właściwy wierzyciela przekazuje do biura informacji gospodarczej informację gospodarczą o zobowiązaniu lub zobowiązaniach dłużnika alimentacyjnego, w razie powstania zaległości za okres dłuższy niż 6 miesięcy.

Na co przeznaczane są kwoty uzyskane od dłużnika alimentacyjnego?

W okresie, w którym osoba uprawniona otrzymuje świadczenia z funduszu alimentacyjnego, z kwoty uzyskanej z egzekucji od dłużnika alimentacyjnego organ prowadzący postępowanie egzekucyjne zaspokaja w następującej kolejności:

1. koszty egzekucyjne proporcjonalnie do wyegzekwowanej kwoty;
2. należności z tytułu świadczeń z funduszu alimentacyjnego – do ich całkowitego zaspokojenia;
3. należności powstałe z tytułu zaliczek alimentacyjnych – do ich całkowitego zaspokojenia;
4. należności wierzyciela alimentacyjnego – do ich całkowitego zaspokojenia;
5. należności likwidatora funduszu alimentacyjnego (ZUS) – do ich całkowitego zaspokojenia;
6. inne należności.

W przypadku gdy w okresie wypłaty świadczenia z funduszu alimentacyjnego należności z tytułu świadczeń wypłaconych z funduszu alimentacyjnego osobie uprawnionej nie zostaną zaspokojone, po zaprzestaniu wypłaty świadczenia organ prowadzący postępowanie egzekucyjne zaspokaja w następującej kolejności:

1. koszty egzekucyjne proporcjonalnie do wyegzekwowanej kwoty;
2. należności wierzyciela alimentacyjnego – do wysokości zasądzonych miesięcznie świadczeń;
3. należności z tytułu świadczeń z funduszu alimentacyjnego – do ich całkowitego zaspokojenia;
4. należności powstałe z tytułu zaliczek alimentacyjnych – do ich całkowitego zaspokojenia;
5. należności wierzyciela alimentacyjnego – do ich całkowitego zaspokojenia;
6. należności likwidatora funduszu alimentacyjnego (ZUS) – do ich całkowitego zaspokojenia.

W przypadku śmierci dłużnika alimentacyjnego należności wygasają.

Czy za niepłacenie alimentów można pozwać najbliższych dłużnika (rodziców, rodzeństwo)?

Zgodnie z przepisami kodeksu rodzinnego i opiekuńczego obowiązek zapewnienia środków utrzymania, a także środków wychowania obciąża krewnych w linii prostej oraz rodzeństwo osoby zobowiązanej do płacenia alimentów. Dlatego też jeśli osoba zobowiązana nie wywiązuje się z obowiązku alimentacyjnego można złożyć do sądu wniosek o alimenty od rodziców najbliższych dłużnika. Można o nie wystąpić w sytuacji, gdy rodzice dziecka:

1. nie żyją, lub
2. nie są w stanie uczynić zadość swoim obowiązkom wobec dziecka, lub
3. uzyskanie od nich na czas potrzebnych dziecku środków utrzymania jest niemożliwe lub połączone z nadmiernymi trudnościami.

Dodatkowo dziecko musi znajdować się w niedostatku, a sytuacja materialna dziadków (rodzeństwa) pozwala na ich płacenie (chodzi o ich możliwości majątkowe i zarobkowe).

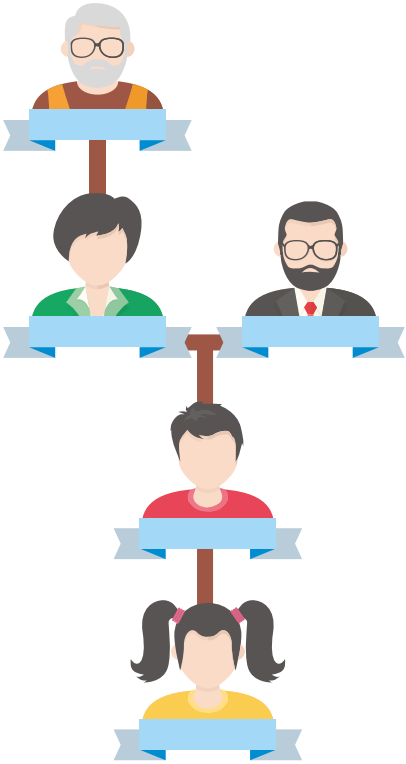

Jak i kiedy można wpisać dłużnika do rejestru biura informacji gospodarczej?

Osoba fizyczna, która jest wierzycielem ma prawo zawnioskowania o wpisanie swojego dłużnika do rejestru. Wpisanie dłużnika do rejestru musi być poprzedzone zawarciem umowy udostępnienia informacji gospodarczej z Biurem Informacji Gospodarczej (BIG), która musi być koniecznie zawarta na piśmie, w przeciwnym razie będzie nieważna. Wierzyciel przekazuje do BIG informację o wierzytelności, która musi być potwierdzona tytułem wykonawczym.

Obecność w bazie Biura Informacji Gospodarczej powoduje, że o zadłużeniu wpisanej osoby dowiedzą się m.in. banki, firmy pożyczkowe i telekomunikacyjne. Konsekwencją wpisu do rejestru dłużników mogą być kłopoty z uzyskaniem pożyczki, kredytu, umowy na telewizję kablową czy Internet, telefonu na abonament itd.

Wykreślenie z rejestru następuje dopiero po całkowitej spłacie zadłużenia.

Co to jest „skarga pauliańska”?

Skarga pauliańska jest to rodzaj powództwa, którego celem jest uznanie jako bezskutecznej czynności prawnej dłużnika, związanych ze sprzedażą lub darowizną majątku dłużnika. Jest skutecznym narzędziem ochrony wierzyciela przed czynnościami dłużnika mającymi na celu wyzbycie się majątku, z którego mogłoby nastąpić zaspokojenie wierzyciela. Pozwala ona wierzycielowi wystąpić do sądu o uznanie czynności prawnych podjętych przez dłużnika jako bezskuteczne w sytuacji, gdy:

1. czynność ta była na szkodę wierzycieli;
2. wskutek tych czynności osoba trzecia uzyskała korzyść majątkową;
3. dłużnik działał z zamiarem i świadomością pokrzywdzenia wierzyciela;
4. osoba trzecia o tym wiedziała lub przy dochowaniu należytej staranności mogła się o tym dowiedzieć.

Przedmiotem powództwa mogą być tylko czynności prawne, jak również zaniechanie dokonania czynności prawnej powodującej zwiększenie majątku dłużnika lub zapobiegającej jego zmniejszeniu. Skardze podlegają tylko czynności prawne, które już zostały dokonane, nie można tym sposobem zapobiegać dokonaniu przez dłużnika czynności prawnej krzywdzącej przyszłych wierzycieli.

Wierzyciel może wystąpić ze skargą pauliańską w ciągu pięciu lat, od chwili dokonania przez dłużnika kwestionowanej czynności.

Czy można złożyć wniosek o ściganie dłużnika alimentacyjnego?

1. Jeżeli łączna wysokość powstałych zaległości w płaceniu alimentów stanowi równowartość co najmniej 3 świadczeń okresowych albo jeżeli opóźnienie zaległego świadczenia innego niż okresowe wynosi co najmniej 3 miesiące, dłużnik podlega:

a) grzywnie;

b) karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do 1 roku.

Nie podlega karze dłużnik, który nie później niż przed upływem 30 dni od dnia pierwszego przesłuchania w charakterze podejrzanego uiścił w całości zaległe alimenty.

2. Jeżeli dłużnik alimentacyjny naraża osobę uprawnioną na niemożność zaspokojenia podstawowych potrzeb życiowych, podlega:

a) grzywnie;

b) karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 2.

Sąd odstępuje od wymierzenia kary, jeżeli dłużnik nie później niż przed upływem 30 dni od dnia pierwszego przesłuchania w charakterze podejrzanego uiścił w całości zaległe alimenty, chyba że wina i społeczna szkodliwość czynu przemawiają przeciwko odstąpieniu od wymierzenia kary.

Ściganie przestępstwa w obu przypadkach następuje na wniosek pokrzywdzonego (wierzyciela), organu pomocy społecznej lub organu podejmującego działania wobec dłużnika alimentacyjnego. Jeżeli osoba uprawniona otrzymuje świadczenie z funduszu alimentacyjnego, to ściganie przestępstwa odbywa się z urzędu.

Jak zacząć spłacać zadłużenie alimentacyjne ?

Twoje działania będą zależały od Twojej sytuacji zawodowej, materialnej, wysokości zadłużenia. Ważne będzie również to, czy posiadasz także zadłużenie wobec do funduszu alimentacyjnego, zaliczki alimentacyjnej, czy ZUS (wypłacający świadczenia z funduszu wiele lat temu).

Podstawową rzeczą, jaką powinieneś zrobić, to rozmowa z komornikiem! Unikanie kontaktu, nieodbieranie pism nie spowoduje, że egzekucji nie będzie, albo że dług zniknie! Ustal w rozmowie z komornikiem w jakiej sytuacji się znalazłeś, jakie masz możliwości spłaty.

Jeśli nie pracujesz, zastanów się czy nie warto jednak podjąć aktywności zawodowej. Każdy miesiąc niepłacenia bieżących alimentów, niespłacania zadłużenia zwiększa tylko Twój dług. Jeśli nie jesteś gotowy podjąć pracę od razu, na przykład z przyczyn zdrowotnych, zacznij od prac społecznie użytecznych, stażu, uczestnictwa w centrum integracji społecznej lub w klubie integracji społecznej lub w innej formie.

Jeśli zdecydujesz się podjąć pracę, spróbuj ustalić z wierzycielem warunki spłaty zadłużenia. Często wierzyciel będzie wolał dostać mniejszą kwotę regularnie niż nie dostawać żadnych środków.

Jeśli jesteś skonfliktowany z wierzycielem skorzystaj ze wsparcia mediatora.

Jeśli posiadasz zadłużenie wobec funduszu alimentacyjnego, formy spłaty również musisz ustalać z instytucją wypłacającą świadczenia osobie uprawnionej.

Zadłużenie alimentacyjne, czy egzekucja komornicza „to nie koniec świata". Z każdej sytuacji da się znaleźć wyjście.

Czy z komornikiem „można się dogadać"?

Komornik prowadzi postępowanie egzekucyjne na wniosek wierzyciela, nie zależy od niego sposób egzekucji. To od wierzyciela zależy, z jakich składników majątkowych będzie on chciał prowadzić egzekucję. „Dogadać się" należy z wierzycielem – to z nim trzeba ustalać ugodę lub warunki spłaty.

Czy należności dłużnika z tytułu wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego można umorzyć, rozłożyć na raty?

Organ właściwy dłużnika może umorzyć należności w łącznej wysokości:
1. 30%, jeżeli egzekucja wobec dłużnika alimentacyjnego jest skuteczna przez okres 3 lat w wysokości miesięcznej nie niższej niż wysokość zasądzonych alimentów;
2. 50%, jeżeli egzekucja wobec dłużnika alimentacyjnego jest skuteczna przez okres 5 lat w wysokości miesięcznej nie niższej niż wysokość zasądzonych alimentów;
3. 100%, jeżeli egzekucja wobec dłużnika alimentacyjnego jest skuteczna przez okres 7 lat w wysokości miesięcznej nie niższej niż wysokość zasądzonych alimentów.

Organ właściwy wierzyciela natomiast może na wniosek dłużnika alimentacyjnego:
a) umorzyć jego należności z tytułu wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego łącznie z odsetkami w całości lub w części;
b) odroczyć termin płatności;
c) rozłożyć na raty;
uwzględniając sytuację dochodową i rodzinną.

Świadczenia z funduszu alimentacyjnego wypłacane są ze środków publicznych. Dlatego też umorzenie, czy rozłożenie na raty może nastąpić w szczególnie uzasadnionych przypadkach. Wyrażenie zgody na umorzenie czy rozłożenie na raty będzie wynikało z analizy sytuacji dochodowej, rodzinnej dłużnika. Duże znaczenie ma jego aktywność społeczno – zawodowa, działania zmierzające do spłaty zadłużenia, współpraca z instytucjami itd.

Co zrobić gdy ZUS wypłacał świadczenia alimentacyjne i istnieje zadłużenie z tego tytułu?

W przypadku posiadania zadłużenia w stosunku do ZUS z tytułu wypłacania świadczeń z funduszu alimentacyjnego, dłużnik może złożyć Wniosek o udzielenie ulgi w spłacie należności likwidowanego funduszu alimentacyjnego z tytułu wypłaconych świadczeń. Po rozpatrzeniu takiego wniosku ZUS może:
a) umorzyć kwotę zadłużenia;
b) rozłożyć kwotę zadłużenia na raty;
c) odroczyć termin zapłaty zadłużenia.

Wniosek o udzielenie ulgi w spłacie należności likwidowanego funduszu alimentacyjnego z tytułu wypłaconych świadczeń (Wniosek RAW) jest dostępny w oddziałach ZUS lub na stronie internetowej www.

http://zus.pl

Czy egzekucja z wynagrodzenia za pracę może być prowadzona w niższej wysokości niż 60%?

Jeżeli dłużnik podejmuje pracę i przed zajęciem wynagrodzenia sam stawi się w kancelarii komorniczej oraz zadeklaruje, że będzie spłacał dobrowolnie podane przez siebie kwoty, to wówczas komornik może się na to zgodzić, tzn. zaproponuje wierzycielowi warunki dłużnika, może pomóc przekonać do nich wierzyciela. Wtedy nie dojdzie do zajęcia wynagrodzenia w wysokości 60%, a do spłat zadłużenia w zaproponowanej przez dłużnika wysokości.

Jeśli dłużnik już pracuje i komornik prowadzi egzekucję z wynagrodzenia, to istnieje możliwość, że zajęcie dotyczyć będzie niższej kwoty niż 60% wynagrodzenia.

Kodeks Pracy wskazuje, że zajęcie wynagrodzenia w przypadku egzekucji alimentów można dokonać do wysokości 60% wynagrodzenia. A to oznacza, że zajęcie może być niższe. Jednak wysokość zajęcia zależy od wierzyciela.

Egzekucja z wynagrodzenia co do zasady wynosi 60%. Wierzyciel, na podstawie art. 825 KPC, może wystąpić do komornika o umorzenie egzekucji z wynagrodzenia za pracę dłużnika w pewnej części (np. 25%) i kontunuowanie postępowania egzekucyjnego tym sposobem z pozostałej wysokości (np. 35%) Podział umorzenia i kontynuacji egzekucji zależy od wierzyciela, grunt, żeby w sumie dawały 60%.

Jeśli dłużnik posiada również zadłużenie wobec funduszu alimentacyjnego, to taki wniosek o częściowe umorzenie egzekucji musi być również złożony przez organ wypłacający świadczenia z funduszu alimentacyjnego. W takim przypadku bowiem postępowanie egzekucyjne ma dwóch wierzycieli: osobę uprawnioną do alimentów oraz organ wypłacający świadczenia z funduszu alimentacyjnego.

Pamiętać należy jednak, że wierzyciel może nie wyrazić zgody i wtedy komornik niestety nie ma wyjścia.

Dłużnik ma różne możliwości uregulowania wysokości zajęcia. Rekomendowane rozwiązanie, w sytuacji egzekucji z wynagrodzenia w wysokości 60%, polega na ustaleniu z wierzycielami wysokości zajęcia, np. 35% wynagrodzenia. W tej sytuacji należy:

1. złożyć wniosek wierzyciela do komornika o umorzenie egzekucji z wynagrodzenia w wysokości 25%, a kontynuowanie egzekucji w wysokości 35% wynagrodzenia;
2. jeżeli istnieje zadłużenie wobec funduszu alimentacyjnego – złożyć wniosek dłużnika do organu właściwego wierzyciela o rozłożenie na raty z propozycją wysokości rat oraz jednocześnie o zgodę na umorzenie egzekucji z wynagrodzenia w wysokości 25%, a kontynuowanie egzekucji w wysokości 35% wynagrodzenia.

Pamiętaj! Im mniejsze raty, tym więcej masz do spłacenia - rosną odsetki.

Wzór wniosku wierzyciela

_____, dnia _____
(miejscowość) (data)

Komornik Sądowy
przy Sądzie Rejonowym w _____

_____
(imię i nazwisko komornika)

Kancelaria Komornicza w _____

ul. _____

dot. sygn. _____

Ja, _____, zam. _____
(imię i nazwisko wierzyciela) (adres wierzyciela)

na podstawie art. 825 KPC wnoszę o umorzenie egzekucji z wynagrodzenia za pracę dłużnika

_____, zam. _____
(imię i nazwisko dłużnika) (adres dłuznika)

w zakresie ___% podlegających zajęciu i kontunuowanie postępowania egzekucyjnego tym sposobem z pozostałych ___% z części wynagrodzenia za pracę podlegającej zajęciu.

_____
(podpis wierzyciela)

Wzór wniosku dłużnika alimentacyjnego

_____ (imię nazwisko dłużnika)

_____ (adres)

_____

_____, dnia _____
(miejscowość) (data)

Pan/Pani

_____
Kierownik

_____ Ośrodka Pomocy Społecznej

w _____

Zwracam się z prośbą o rozłożenie na raty spłaty należności z tytułu wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego łącznie z odsetkami w związku z moją sytuacją dochodową i rodzinną.

_____

_____

_____

_____

_____

_____
(opis sytuacji dochodowej i rodzinnej)

W związku z podjęciem przeze mnie pracy zwracam się z uprzejmą prośbą o wyrażenie zgodny na spłatę przeze mnie zadłużenia w ratach, tj. w wysokości _____zł miesięcznie oraz jednocześnie o umorzenie egzekucji z wynagrodzenia za pracę w zakresie ___% podlegających zajęciu i kontunuowanie postępowania egzekucyjnego tym sposobem z pozostałych ___% z części wynagrodzenia za pracę podlegającej zajęciu.

_____
(podpis dłużnika)

Gdzie można otrzymać wsparcie?

Zarówno wierzyciel, jak i dłużnik może otrzymać wsparcie. Warto skorzystać z:

1. Kancelaria komornika – każdy komornik ma ustalony dzień i godziny przyjęć interesantów

2. Punkt porad prawnych – udzielający bezpłatnych porad prawnych

3. Podmiot właściwy wierzyciela lub podmiot właściwy dłużnika

4. Centrum integracji społecznej, klub integracji społecznej – w zakresie aktywizacji zawodowej

Dłużnik - to osoba fizyczna lub prawna, która zaciągnęła dług; dłużnikiem w przypadku alimentów będzie osoba, która nie wywiązuje się z obowiązku alimentacyjnego.

Wierzyciel – to osoba fizyczna lub prawna, u której ktoś zaciągnął dług; w przypadku alimentów wierzycielem będzie osoba, której przyznano prawo do otrzymywania alimentów (najczęściej dziecko), a osoba zobowiązana do ich płacenia (najczęściej rodzic) nie wywiązywała się z tego obowiązku.

Pozew – to pismo zawierające wniosek o wszczęcie procesu sądowego.

Pozwany - to osoba, przeciwko której wszczęto postępowanie sądowe.

Powód – to osoba wnosząca sprawę do sądu.

Przedstawiciel ustawowy - to osoba, która z mocy ustawy może działać w imieniu innej osoby, ze skutkiem dla osoby, którą reprezentuje. Przedstawicielem ustawowym może być np. matka lub ojciec dla swych małoletnich dzieci.

Egzekucja – to przymusowe ściągnięcie należności, np. przez komornika.

Ilustracje umieszczone w publikacji zostały pozyskane ze strony www.freepik.com i użyte w całości lub w części:

Okładka Designed by Freepik
str. 5 Designed by iconicbestiary / Freepik
str. 5 Designed by Freepik
str. 10 Designed by Dooder / Freepik
str. 13 Designed by Freepik
str. 14 Designed by Freepik
str. 19 Designed by Macrovector / Freepik
str. 23 Designed by Makyzz / Freepik
str. 24 Designed by Makyzz / Freepik
str. 26 Designed by iconicbestiary / Freepik
str. 27 Designed by Freepik
str. 29 Designed by Freepik
str. 31 Designed by iconicbestiary / Freepik
str. 32 Designed by Photoroyalty / Freepik
str. 32 Designed by Freepik
str. 33 Designed by Freepik
str. 35 Designed by Freepik
str. 36 Designed by Freepik
str. 38 Designed by Freepik
str. 39 Designed by Freepik
str. 41 Designed by makyzz / Freepik
str. 42 Designed by Ikaika / Freepik

Gdy chcesz wydrukować poradnik, najlepiej jak zrobisz to w formacie A4, w formie broszury - dwustronnie, 2na1 stronie (A4 łamane do A5 w formie broszury).

Fundusze Europejskie
Wiedza Edukacja Rozwój

Małe Wielkie Zmiany

Unia Europejska
Europejski Fundusz Społeczny

Centrum Integracji Społecznej w Ustce

ul. Ks. Kardynała Stefana Wyszyńskiego 5, 76-270 Ustka

tel. 59 7260604, 793 824 711
cis@cis.ustka.pl
www.cis.ustka.pl

Publikacja bezpłatna